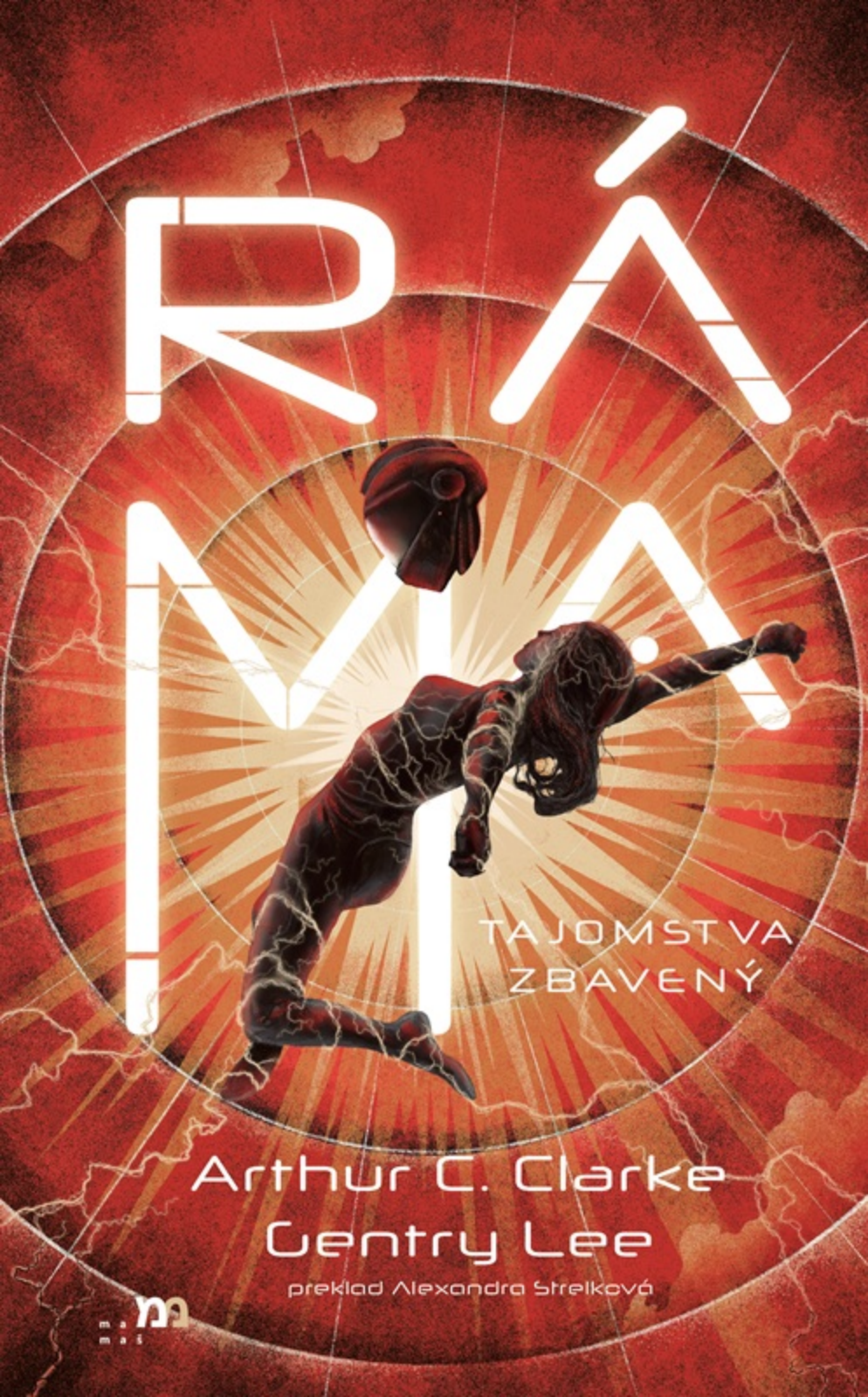
RÁMA

TAJOMSTVA ZBAVENÝ

Arthur C. Clarke

Gentry Lee

preklad Alexandra Strelková

m a
m a š

TAJOMSTVA ZBAVENÝ

Arthur C. Clarke
Gentry Lee

preklad Alexandra Strelková

m a
m a š

Arthur C. Clarke – Gentry Lee
Ráma tajomstva zbavený
Prvé vydanie

RAMA REVEALED © Rocket Publishing Company Ltd.,
Arthur C. Clarke and Gentry Lee, 1993.

www.mamasknihy.sk
info@mamasknihy.sk

Slovak edition © 2026 MAMAŠ
Translation © 2026 Alexandra Strelková
All rights reserved

ISBN 978-80-8268-314-4

Obsah

PROLÓG

ÚTEK

DÚHOVÁ SPOJKA

SMARAGDOVÉ MESTO

VOJNA V RÁMOVI

NÁVRAT DO UZLA

Prológ

V jednom z vonkajších špirálových ramien Mliečnej dráhy okolo stredu galaxie, vzdialeného tridsaťtisíc svetelných rokov, pomaly obieha nenápadná osamelá žltá hviezda. Tejto stabilnej hviezde – Slnku – trvá jeden obeh dvestodvadsaťpäť miliónov rokov. Keď bolo Slnko v terajšej polohe naposledy, malej modrej planéty Zem, ktorá je jednou z jeho obežníc, sa práve začínali zmocňovať ukrutne silné obrie jaštery.

Zo všetkých planét a ďalších telies slnečnej sústavy sa iba na tejto jednej, na Zemi, vyvinul komplexný, pretrvávajúci život. Iba na tejto zvláštnej planéte sa z chemických zlúčenín postupne vyvinulo vedomie, a keď začalo chápať zázraky a rozsah vesmíru, kládlo si otázku, či k podobným zázrakom, vďaka ktorým vzniklo, nedošlo aj niekde inde.

Títo vnímaví pozemšťania sa zamýšľali: Len v našej galaxii predsa existuje sto miliárd hviezd. Sme si takmer istí, že aspoň dvadsať percent z týchto hviezd má obežnice a že malá, no nie nezanedbateľná časť z nich mala v istej fáze svojej existencie atmosférické a teplotné podmienky vhodné na tvorbu aminokyselín a ďalších chemických zlúčenín, ktoré sú podmienkou *sine qua non* akýchkoľvek biologických procesov, aké si vieme logicky predstaviť. Minimálne raz v dejinách, tu na Zemi, už tieto aminokyseliny zvládli reprodukciu a spustil sa evolučný zázrak, z ktorého napokon vzišli ľudia. Ako si môžeme byť istí, že sa takýto sled udalostí vyskytol iba jediný raz v celých dejinách? Ťažšie atómy nevyhnutné na naše stvorenie vznikajú v hviezdnych kataklizmách, ktoré vo vesmíre vybuchujú už miliardy rokov. Je naozaj možné, že iba tu, na tomto jedinom mieste, sa atómy zreťazili do osobitých molekúl a postupne sa vyvinuli do podoby inteligentných bytostí, ktoré sú schopné klásť si otázku: „Sme vo vesmíre sami?“

Ľudia na Zemi začali pátrať po vesmírnych spoločníkoch. Najprv zostrojili ďalekohľady, pomocou ktorých pozorovali svojich najbližších planetárnych susedov. Neskôr, keď ich

technika dosiahla vyššiu úroveň, vysielali na okolité planéty technicky zložité kozmické lode s robotmi a skúmali, či sa tam nenachádzajú nejaké známky života. Ukázalo sa, že na inom telese v našej slnečnej sústave inteligentný život nikdy neexistoval. Pozemskí vedci usúdili, že ak niekde žije nejaký rovnocenný druh, s ktorým by sme prípadne mohli komunikovať, musí sa nachádzať za tým prázdnom, ktoré oddeľuje našu slnečnú sústavu od ostatných hviezd.

Koncom 20. storočia podľa ľudského systému merania času začali obrovské antény zo Zeme pátrať na oblohe po koherentných signáloch, aby zistili, či nám nejaká iná inteligencia neposiela rádiové správy. Pátranie trvalo viac než sto rokov, zintenzívnilo sa počas zlatého veku a rozmachu medzinárodnej vedy na začiatku 21. storočia a neskôr, v posledných desaťročiach, poľavilo, keď sa ani štvrtou samostatnou sériou systematických načúvacích postupov nepodarilo lokalizovať nijaké mimozemské signály.

V roku 2130 bol zaznamenaný podivný valcovitý objekt, ktorý sa blížil z medzihviezdneho priestoru. Vtedy už väčšina premýšľajúcich pozemšťanov dospela k záveru, že život sa vo vesmíre vyskytuje len vo veľmi obmedzenej miere a ten inteligentný, ak mimo Zeme vôbec existuje, je nesmierne výnimočný. Ako inak by sa dali vysvetliť negatívne výsledky celého nášho dôsledného pátrania po mimozemských civilizáciách v uplynulom storočí, konštatovali vedci.

Zem teda veľmi zaskočilo, keď sa objekt, ktorý v roku 2130 vstupoval do jej slnečnej sústavy, po bližšej analýze jednoznačne a nepochybne ukázal ako umelo vytvorený predmet mimozemského pôvodu. Bol to nepopierateľný dôkaz, že aj v inej časti vesmíru pokročilá inteligencia existuje alebo prinajmenšom v nejakej dávnejšej epoche existovala. Pozemšťania ihneď odklonili práve prebiehajúcu vesmírnu výpravu, aby sa stretla s monštruóznym valcom s rozmermi väčšími než najväčšie pozemské mestá. Na kozmonautov čakala záhada za záhadou, no nevedeli nájsť odpoveď ani na základné otázky o tajomnej mimozemskej vesmírnej lodi.

Votrelec z hviezdneho priestoru ani náznakom neprezradil nič o svojom pôvode ani účele.

Prvá skupina pozemských prieskumníkov nielen zdokumentovala záhadné vlastnosti Rámu (obrovský valec pomenovali ešte pred tým, než sa zistilo, že ide o mimozemský artefakt), ale zmapovala aj jeho vnútro. Keď kozmonauti Rámu opustili a mimozemský koráb zasa rýchlo po hyperbolickej dráhe vyletel z našej slnečnej sústavy, vedci podrobne zanalyzovali všetky údaje získané počas misie. Všetci sa zhodovali, že vyslaní pozemšťania sa so skutočnými tvorcami záhadnej lode vôbec nestretli. Systematickou analýzou sa však prišlo na základný princíp Rámovho viacnásobného konštrukčného prístupu: všetky zásadné systémy a subsystémy plavidla mali dve zálohy. Rámčania konštruovali všetko trojmo. Bolo teda veľmi pravdepodobné, že čoskoro budú nasledovať ďalšie dve podobné vesmírne lode.

Bezprostredne po návšteve Rámu I v roku 2130 bola Zem plná očakávania. Akademici aj politici vyhlasovali, že sa začala nová éra v dejinách ľudstva. Medzinárodná vesmírna agentúra pri Rade vlád vypracovala podrobné postupy pre prípad ďalšej rámskej návštevy. Na oblohu ustavične mierili ďalekohľady a všetci – jednotlivci či observatóriá – súperili o uznanie, ktoré pripadne tomu, kto prvý spozoruje ďalšiu vesmírnu loď Ráma. Nikto však nič nezachytil.

V druhej polovici tridsiatych rokov 22. storočia sa hospodársky rast, v závere čiastočne podporený celosvetovou odozvou na Rámu, náhle zastavil. Svet sa ocitol v najväčšej hospodárskej kríze vo svojich dejinách, známej ako Veľký chaos, ktorú sprevádzala rozsiahla anarchia a ničenie. Počas tohto pochmúrneho obdobia ustali aj všetky vedecko-výskumné aktivity a po niekoľkých desaťročiach, počas ktorých sa ľudia na Zemi venovali pragmatickejším problémom, sa na záhadného návštevníka z vesmíru takmer zabudlo.

V roku 2200 dorazil do slnečnej sústavy druhý valcovitý votrelec. Oprášili sa staré postupy z čias po odlete Rámu I a spustili sa prípravy na stretnutie s Rámom II. Na výpravu

bola zostavená dvanásťčlenná posádka. Krátko po stretnutí tím vyvolených podal správu, že druhá vesmírna loď Ráma je takmer totožná so svojou predchodkyňou. Narazili na nové záhady a zvláštnosti vrátane niekoľkých mimozemských bytostí, no otázky o jej pôvode a účele stále ostávali bez odpovede.

Obyvateľstvo Zeme sledovalo túto historickú misiu v televízii, a keď v posádke došlo k trom podivným úmrtiam, nastalo všeobecné znepokojenie. Keď sa obrovský valec počas letu manévrom dostal na trajektóriu, na ktorej hrozila zrážka so Zemou, znepokojenie prerástlo do paniky. Vzhľadom sa nedostatok informácií pozemskí čelní predstavitelia neochotne dospeli k záveru, že pri Rámovi II treba predpokladať nepriateľské úmysly. Nemohli dopustiť, aby sa mimozemská vesmírna loď zrazila so Zemou alebo prenikla dostatočne blízko na to, aby použila zbrane, ktoré možno nesie na palube. Rozhodlo sa teda, že Rámu II treba zničiť, kým sa ešte nachádza v bezpečnej vzdialenosti.

Prieskumná posádka dostala príkaz na návrat. Traja jej členovia, dvaja muži a jedna žena, však boli ešte stále na palube mimozemskej vesmírnej lode vo chvíli, keď sa vyhýbala útoku jadrových rakiet vyslaných zo Zeme. Loď sa odklonila od nepriateľskej Zeme, veľkou rýchlosťou opustila slnečnú sústavu a odniesla so sebou svoje nedotknuté tajomstvá aj troch pozemských cestujúcich.

Rámovi II trvalo trinásť rokov, kým relativistickými rýchlosťami doletel z blízkosti Zeme do svojho cieľa – veľkého montážneho komplexu, vesmírneho uzla, ktorý sa nachádzal na vzdialenej obežnej dráhe hviezdy Sírius. Trojica ľudí na palube gigantického valca sa rozrástla o päť detí a vytvorila rodinu. Keď skúmali zákutia svojho nového vesmírneho domova, opäť sa stretli s už známymi mimozemskými tvormi. V čase, keď dorazili do vesmírneho uzla, boli však pozemšťania presvedčení, že aj títo mimozemšťania sú rovnako ako oni na Rámovi iba pasažiermi.

Ľudská rodina uviazla v uzle na niečo vyše roka. Za ten čas prešla vesmírna loď renováciou a prípravou na svoju tretiu

a poslednú cestu do slnečnej sústavy. Rodina sa od Orla, nebiologického výtvoru Centrálnej uzlovej inteligencie, dozvedela, že cieľom kozmických lodí Ráma je zozbierať a katalogizovať čo najviac informácií o rôznych druhoch vesmírnych cestovateľov v galaxii. Orol – s vtáčou hlavou, zobákom a očami a s ľudským telom – ich zároveň informoval, že posledný Ráma, teda Ráma III, bude obsahovať starostlivo navrhnutý prirodzený pozemský biotop, do ktorého sa pohodlne zmestí dvetisíc ľudí.

Na Zem bola vyslaná videospráva o blížiacom sa návrate vesmírnej lode Ráma s objasnením, že vysoko vyvinutý mimozemský druh si želá určité dlhšie obdobie pozorovať a skúmať činnosť ľudí a požaduje, aby bolo vyslaných dvetisíc reprezentatívnych exemplárov na stretnutie s Rámom III na obežnej dráhe Marsu.

Ráma III uskutočnil cestu od Síria do slnečnej sústavy rýchlosťou presahujúcou polovicu rýchlosti svetla. Na palube lode spala na špeciálnych kójach väčšina ľudskej rodiny z vesmírneho uzla. Na obežnej dráhe okolo Marsu rodina privítala ostatných ľudí zo Zeme a spoločne rýchlo osídlili panenský biotop v Rámovi. Vzniknutá kolónia dostala názov Nový Eden, bola úplne uzavretá a od ostatných častí lode oddelená hrubými múrmi.

Ráma III ihneď opäť zrýchlil na relativistickú rýchlosť a vyrazil zo slnečnej sústavy smerom k žltej hviezde Tau Ceti. Uplynuli tri roky bez akéhokoľvek vonkajšieho zásahu do ľudských záležitostí. Obyvatelia Nového Edenu sa natoľko ponorili do každodenného života, že vesmíru za hranicami svojej kolónie už takmer nevenovali pozornosť.

Keď krehkou, ešte len klíčiacou demokraciou v raji, ktorý pre ľudí vytvorili Rámčania, otriasla séria kríz, moc si uzurpoval vplyvný oportunistický podnikateľ a začal bezohľadne potláčať opozíciu. V tom čase jeden z pôvodných prieskumníkov Rámu utiekol z Nového Edenu a podarilo sa mu nadviazať kontakt so symbiotickým párom mimozemských druhov v susednom uzavretom biotope. Jeho manželka zostala v ľudskej

kolónii a neúspešne sa usilovala vystupovať ako vnútorný hlas a etický kompas komunity. Zakrátko ju však uväznili, odsúdili na smrť za sabotáž a stanovili termín popravy.

Životné prostredie aj podmienky v Novom Edene sa neustále zhoršovali, až napokon ľudia vytvorili bojové jednotky, napadli obývaný biotop na severnom kontinente Rámu a rozpútali vyhladzovaciu vojnu proti symbiotickému mimozemskému druhu. Záhadní Rámčania, ktorých ľudia poznali iba prostredníctvom ich dokonalých technických výtvorov, medzitým z odstupu pokračovali vo svojom podrobnom skúmaní a uvedomovali si, že je len otázkou času, kedy sa ľudia dostanú do kontaktu s pokročilými druhmi na juhu od Valcového mora.

ÚTEK

I

„Nicole!“

Spočiatku si myslela, že tichý mechanický hlas je ešte súčasťou sna. Keď však začula svoje meno znovu a o čosi hlasnejšie, strhla sa zo spánku a zároveň ju striaslo od strachu. *Prišli po mňa*, napadlo jej, *je ráno, o niekoľko hodín zomriem*.

Pomaly a zhlboka sa nadýchla a usilovala sa ovládnuť narastajúcu paniku. Po chvíli otvorila oči. V cele panovala úplná tma. Zmätene sa rozhliadala po osobe, ktorá ju oslovila.

„Sme tu, na tvojom lôžku, pri tvojom pravom uchu,“ zaznel takmer nečujný hlas. „Poslal nás Richard, aby sme ti pomohli utiecť... No musíme konať rýchlo.“

Na okamih sa jej zamarilo, že možno ešte stále sníva. Potom však začula druhý hlas, veľmi podobný prvému, no v niečom predsa iný. „Otoč sa na pravý bok, rozsvietime sa.“

Nicole sa obrátila. Pri hlave na prični zbadala dve malé postavičky, nie väčšie než osem či desať centimetrov, obe mali ženskú podobu. Osvetľoval ich akýsi vnútorný zdroj svetla. Jedna mala krátke vlasy a na sebe brnenie európskeho rytiera z 15. storočia, druhej sa na hlave skvela korunka a oblečená bola v dlhých skladaných šatách ako stredoveká kráľovná.

„Ja som Jana z Arku,“ predstavila sa prvá postavička.

„A ja Eleonóra Akvitánska.“

Nicole sa nervózne pousmiala a udivene na obe hľadela. Keď vnútorné svetielka drobných robotiek opäť zhasli, konečne sa zmohla na slovo.

„Takže Richard vás poslal, aby ste mi pomohli utiecť?“ zašepkala. „A ako si to predstavujete?“

„Už sme nabúrali monitorovací systém,“ hrdo vyhlásila maličká Jana. „A preprogramovali biotku Garciovú... Každú chvíľu by mala prísť a vypustiť ťa.“

„Máme základný plán úteku a niekoľko záložných núdzových,“ dodala Eleonóra. „Richard na nich pracoval niekoľko mesiacov, odkedy nás vytvoril.“

Nicole sa znovu usmiala. Bola úplne ohromená. „Naozaj? A môžem sa spýtať, kde sa môj geniálny manžel v tejto chvíli nachádza?“

„Vo vašom starom úkryte pod New Yorkom,“ odvetila Jana. „Odkazuje ti, že sa tam nič nezmenilo. A že náš postup sleduje pomocou navigačného signálu... A ešte že ťa stále miluje. Nezabudol...“

„Teraz sa nehýb...“ skočila Jane do reči Eleonóra, keď sa Nicole poškrabala za pravým uchom, lebo ju tam niečo zasvrbelo. „Práve ti nasadzujem osobný majáčik a je dosť ťažký.“

Nicole sa o chvíľku dotkla miniatúrneho prístroja pri uchu a pokrútila hlavou. „On nás aj počuje?“ spýtala sa.

„Richard povedal, že akustický prenos nemôžeme riskovať,“ odvetila Eleonóra. „Nakamura by ho veľmi ľahko zachytil. Bude však sledovať našu polohu.“

„Teraz môžeš vstať,“ povedala Jana. „Obleč sa. Keď príde Garciová, musíme byť nachystané.“

Žeby naozaj existovali zázraky? uvažovala Nicole, zatiaľ čo si v tme umývala tvár vo väzenskom umývadle. Mysľou jej prebehlo, že tie dve robotky môžu byť súčasťou prefíkanej pasce diktátora Nového Edenu a pri pokuse o útek ju jednoducho zabijú. *Nie, to je nemožné,* povedala si vzápätí. *Aj keby bol niekto z Nakamurových prisluhovačov schopný vytvoriť takéto roboty, iba Richard o mne vie dosť na to, aby vytvoril Janu z Arku a Eleonóru Akvitánsku... Ale vlastne, čo na tom záleží, ak ma aj zabijú na úteku. Ráno o ôsmej ma tak či tak čaká elektrické kreslo.*

Z chodby bolo počuť blížiacu sa biotku. Nicole znervóznela. Ešte stále nebola úplne presvedčená, že jej dve maličké priateľky hovoria pravdu. „Sadni si na pričňu, aby sme ti mohli vliezť do vreciek,“ ozvala sa zozadu Jana.

Nicole pocítila, ako sa jej drobné roboty šplhajú spredu po košeli. *Si úžasný, Richard*, pomyslela si s úsmevom.

Do cely vstúpila biotka s podobou Benity Garciovej, v ruke mala baterku, na tvári dôležitý výraz. „Poďte so mnou, pani Wakefieldová,“ prehovorila nahlas. „Mám rozkaz odviesť vás do prípravne.“

Nicole sa znovu vyľakala. Biotka sa rozhodne nesprávala priateľsky. *Čo ak...* Nebolo však kedy premýšľať. Garciová ju vyviedla z cely a rýchlo kráčali chodbou. Po dvadsiatich metroch míňali obvyklú stráž zloženú z biotov a mladého ľudského veliteľa, ktorého Nicole nikdy predtým nevidela. „Počkať!" vykríkol za nimi muž, keď vykročili na schodisko. Nicole stuhla.

„Nepodpísali ste preberací protokol," povedal veliteľ a podal Garciovej hárok.

„Samozrejme," povedala biotka a výrazne vyplnila svoje identifikačné číslo.

O necelú minútu sa Nicole ocitla pred veľkou budovou, v ktorej ju väznili celé mesiace. Zhlboka sa nadýchla čerstvého vzduchu a chcela sa vydať za biotkou smerom do centra mesta.

„Nie," začula z vrecka Eleonórin hlas. „Nepôjdeme s ňou, ale na západ. Smerom k tomu veternému mlynu so svetlom navrchu. A bež! Do svitania sa musíme dostať na farmu Maxa Pucketta."

Väznica bola od Maxovej usadlosti vzdialená takmer päť kilometrov. Nicole vyrovnaným tempom utekala po úzkej ceste, robotky sledovali čas a priebežne ju povzbudzovali. Do úsvitu už veľa nechýbalo. Na rozdiel od Zeme, kde noc prechádza do dňa postupne, svitanie v Novom Edene prichádzalo ako náhly zlom. V jednej chvíli bola tma a vzápätí sa rozžiarilo umelé slnko a vydalo sa na svoju poloblúkovú púť po strope biotopu.

„Dvanásť minút do svitania," povedala Jana, keď Nicole dobehla na cyklistický chodník, ktorý sa tiahol posledných dvesto metrov k statku Maxa Pucketta. Nicole dychčala od vyčerpania, no utekala ďalej. Dvakrát pri behu cez pole pocítila tupú bolesť v hrudi. *Nie som vo forme*, pomyslela si a vynadala si, že v cele pravidelne necvičila. *A navyše mám už okolo šesťdesiat rokov.*

V dome bola tma. Nicole sa zastavila na verande a vydýchala sa. Krátko nato sa otvorili dvere. „Čakal som na teba," privítal ju Max a letmo ju objal. Jeho ustarostený výraz len

podčiarkoval závažnosť situácie. „Poď za mnou," dodal a náhlivo sa vydal k stodole.

„Na ceste zatiaľ nie sú policajné autá," povedal, keď vošli dnu. „Ešte asi nezistili, že si ušla, ale teraz je to už len otázka času."

Sliepky boli umiestnené na odľahlej strane stodoly, nosnice v oddelenej ohrade, zvlášť od kohútov a zvyšku budovy. Keď Max s Nicole vošli do kurníka, strhol sa veľký hurhaj. Sliepky sa rozbehli na všetky strany, kotkodákali, hlasno škriekali a trepotali krídlami. Zo zápachu v kurníku Nicole naplo.

Max sa usmial. „Už som aj zabudol, ako príšerne ostatným smrdia slepačie výkaly," poznamenal. „Ja som si na to zvykol." Zľahka Nicole potľapkal po chrbte. „Je to však ďalšia úroveň ochrany a myslím, že v úkryte ten smrad cítiť nebudeš."

Max prešiel do rohu kurníka, odohnal niekoľko sliepok a kľakol si. „Odkedy sa tie Richardove robotky ukázali prvý raz," prehovoril, keď odsúval seno a krmivo pre hydinu, „dumal som, kde ti mám pripraviť úkryt. Potom mi napadlo toto miesto." Zdvihol niekoľko dosák a odhalil v podlahe obdĺžnikový vchod. „Tak len dúfam, že som vybral správne."

Pokynul Nicole, aby ho nasledovala. Vliezli do otvoru a po štyroch sa plazili v hline. Stiesnený priechod viedol niekoľko metrov rovnobežne s podlahou stodoly a potom začal prudko klesať. Nicole neustále narážala do Maxa pred sebou aj do hlinených stien a stropu. Svietili si len malou vreckovou baterkou v Maxovej pravej ruke. Po pätnástich metroch tunel vyústil do tmavej miestnosti. Max opatrne zliezol po povrazovom rebríku a pomohol zostúpiť aj Nicole. V strede miestnosti natiahol ruku nahor a rozsvietil jediné elektrické svetlo.

„Nie je to palác," povedal, keď sa Nicole rozhliadala, „ale určite je to lepšie než väzenská cela."

V miestnosti bola posteľ, stolička, dve police plné potravín, ďalšia polička s elektronickými knižnými disketami, niekoľko kusov odevu v otvorenej skrini, základné toaletné potreby, veľký sud s vodou, ktorý len veľmi natesno prešiel úzkym priechodom, a vzadu v kúte hlboká štvorcová latrína.

„To všetko si urobil ty?“ spýtala sa Nicole.

„Áno,“ prikývol Max. „V noci... počas posledných týždňov. Nikoho som sa neodvážil požiadať o pomoc.“

Nicole to dojalo. „Ako sa ti kedy odvďačím?“

„Nedaj sa chytiť,“ uškrnul sa Max. „Nechcem zomrieť o nič menej než ty... Mimochodom,“ dodal a podával Nicole elektronickú čítačku, do ktorej sa vkladali knižné diskety, „dúfam, že materiál na čítanie je v poriadku. Príručky o chove ošípaných a hydiny sa nedajú porovnať s románmi tvojho otca, ale nechcel som vzbudzovať priveľkú pozornosť návštevou kníhkupectva.“

Nicole podišla k Maxovi, pobozkala ho na líce a s úsmevom povedala. „Max, si úžasný priateľ. Neviem si ani predstaviť, ako si...“

„Vonku už svitá,“ ozvala Jana z Arku z Nicolinho vrecka. „Podľa nášho časového harmonogramu sme v sklze. Pán Puckett, skôr než odídete, musíme skontrolovať únikovú cestu.“

„No pekne!“ zamrmlal Max. „Už zasa mi tu rozkazuje robotka kratšia než cigareta!“ Vytiahol Janu a Eleonóru z vreciek a postavil ich na hornú poličku za konzervu s hráškom. „Vidíte tie dvierka?“ opýtal sa. „Z druhej strany je rúrka, ktorá ústi von hneď za válovom... Nechcete si to prebehnúť samy?“

Robotky sa na minútu-dve vytratili a Max zatiaľ uviedol Nicole do obrazu. „Polícia ťa bude hľadať všade a hlavne tu, keďže vedia, že som váš rodinný priateľ. Vchod do úkrytu teda zadebním. Mala by si tu mať všetkého dosť na niekoľko týždňov.

Roboty môžu spokojne chodiť dnu a von, ak ich nezožerú prasce,“ zachechtal sa. „Budú tvoja jediná spojka s vonkajším svetom a dajú ti vedieť, keď nastane čas na druhú fázu únikového plánu.“

„Takže už sa neuvidíme?“ opýtala sa Nicole.

„Niekoľko týždňov určite nie,“ odvetil Max. „Je to príliš riskantné... A ešte jedna vec: keď tu bude polícia, vypnem ti elektrinu. To bude signál, aby si bola úplne potichu.“

Eleonóra Akvitánska sa medzičasom vrátila a postávala

na poličke vedľa konzervy s hráškom. „Naša úniková cesta je skvelá," vyhlásila. „Jana na pár dní odišla. Potrebuje opustiť biotop a spojiť sa s Richardom."

„Aj ja sa už musím pobrať," oznámil Max. Na okamih sa odmlčal. „Ale ešte ti musím niečo povedať, milá moja priateľka... Ako asi aj sama vieš, odjakživa som bol surový cynik a len veľmi málo ľudí na mňa kedy urobilo dojem. Ale vďaka tebe som dospel k názoru, že niektorí z nás sú predsa len možno v niečom lepší než sliepky a prasce." Usmial sa. „Nie je nás veľa, ale aspoň zopár."

„Ďakujem ti, Max," vyhŕkla Nicole.

Max podišiel k rebríku, obrátil sa, zamával jej a vydal sa na cestu hore.

Nicole si sadla a zhlboka sa nadýchla. Podľa zvukov, ktoré prichádzali z tunela, vydedukovala, že Max práve zadebňuje vchod do jej úkrytu a prekrýva ho veľkými vrecami s krmivom pre sliepky.

Čo sa bude diať teraz? opýtala sa v duchu. Uvedomila si, že okrem blížiacej sa vlastnej smrti posledných päť dní od rozsudku nad ničím iným neuvažovala. Keď ju prestal zvierať strach z bezprostrednej popravy, dala opäť myšlienkam voľný priebeh.

Prvý jej napadol Richard, jej manžel a partner, s ktorým boli od seba odlúčení už takmer dva roky. Živo mala pred očami ich posledný spoločný večer, tú desivú, krutú a vražednú „Valpurginu" noc, ktorá sa pôvodne začala tak šťastne svadbou ich dcéry Ellie s doktorom Robertom Turnerom. *Richard bol presvedčený, že aj my sme odsúdení na smrť ako Kendži a Piotr*, spomínala ďalej Nicole. *A pravdepodobne mal pravdu. Keďže utiekol, vyhlásili ho za nepriateľa a mňa chvíľu nechali na pokoji.*

Richard, myslela som si, že si mŕtvy, prehovárala k nemu v duchu. *Mala som viac veriť... Ale ako si sa, preboha, znova ocitol v New Yorku?*

Sedela na jedinej stoličke v podzemnej miestnosti a bolestne zatúžila po manželovej prítomnosti. Mysľou jej pre-

bleskovali najrôznejšie spomienky. Najskôr sa opäť uvidela v nore lietavcov v Rámovi II, kde sa pred mnohými rokmi ocitla v dočasnom zajatí zvláštnych vtáčích tvorov, ktoré sa dorozumievali štebotom a škrekotom. Našiel ju tam Richard. Riskoval život a vrátil sa do New Yorku, len aby sa presvedčil, či je stále nažive. Keby vtedy nebol prišiel, bola by na tom newyorskom ostrove uviazla naveky.

Richard s Nicole sa stali milencami v čase, keď hľadali spôsob, ako sa dostať cez Valcové more za svojimi kolegami na vesmírnej lodi Newton. Nicole prekvapilo aj pobavilo, ako intenzívne sa vnútorne rozochvela pri spomienke na počiatky ich lásky. *Prežili sme jadrový útok. Zvládli sme dokonca aj môj zanovitý, pochabý pokus o vytvorenie genetickej variácie v našich potomkoch pohlavným stykom s iným mužom.*

Pri pomyslení na vlastnú naivitu spred toľkých rokov sa strhla. *Odpustil si mi, Richard. Určite to pre teba nebolo ľahké. A keď sme v uzle spoločne s Orlom pracovali na návrhoch nového prostredia, ešte väčšmi sme sa zblížili.*

A čo bol Orol v skutočnosti zač? Nicole sa vybrala v spomienkach iným smerom. *A kto alebo čo ho vytvorilo?* Zrazu mala pred očami živý obraz čudesného tvora, ktorý bol ich jediným kontaktom, kým počas rekonštrukcie Rámu prebývali vo vesmírnom uzle. Mimozemská bytosť s orľou tvárou a takmer ľudským telom im povedala, že ju vytvorila pokročilá umelá inteligencia ako spoločníka pre ľudí. *Mal neuveriteľné oči, priam mystické*, spomenula si. *A rovnako intenzívny pohľad ako Omeh*.

Jej prastarý otec Omeh mal na sebe zelený habit šamana kmeňa Senufo, keď ju prišiel navštíviť do Ríma dva týždne pred štartom Newtona. Nicole sa predtým s Omehom stretla iba dvakrát a zakaždým v rodnej dedine svojej matky na Pobreží Slonoviny: prvýkrát ako sedemročná počas rituálneho obradu poro a druhýkrát o tri roky neskôr na matkinom pohrebe. Počas týchto krátkych stretnutí ju starý šaman začal pripravovať na výnimočnú životnú cestu. Omeh bol presvedčený, že Nicole je tou ženou, ktorá podľa predpovedí senufskej kroniky rozšíri semeno kmeňa „až ku hviezdam“.

Omeh, Orol a dokonca aj Richard, dumala Nicole. *Svojská cháska, jemne povedané*. K trom mužom v jej mysli sa pripojila tvár Henryho, princa z Walesu, a s ňou aj ich krátke, no vášnivé milostné vzplanutie bezprostredne potom, ako vyhrala zlatú olympijskú medailu. Opäť ju krátko, no ostro zabolelo jeho odmietnutie. *Ale nebyť Henryho, nie je ani Genevieve*, pripomenula si. Pri spomienke na milovanú dcéru na Zemi sa zahľadela na poličku s elektronickými knižnými disketami na druhej strane miestnosti. Rozrušene k nej podišla a zapozerala sa na tituly. Max jej skutočne pripravil príručky o chove ošípaných a hydiny, ale to nebolo všetko – vyzeralo to, že jej prenechal celú svoju osobnú knižnicu.

Nicole s úsmevom vytiahla knihu rozprávok a vsunula ju do čítačky. Prechádzala stránkami a pristavila sa pri *Šípkovej Ruženke*. Vetička „a žili šťastne, až kým nepomreli" v nej prebudila ďalšiu živú spomienku – tentoraz mohla mať šesť či sedem rokov a sedela otcovi na kolenách v ich dome na parížskom predmestí Chilly-Mazarin. *Ako malé dievčatko som snívala o tom, že budem princezná a budem žiť šťastne až do smrti*, napadlo jej. *Vtedy som nemala ani potuchy, že v porovnaní s mojím životom bude každá rozprávka vyznievať úplne všedne.*

Nicole odložila disketu naspäť na poličku a znovu sa posadila. *A teraz*, premýšľala a očami neprítomne prechádzala po miestnosti, *keď som si myslela, že sa ten fascinujúci život chýli ku koncu, som zrazu dostala ešte aspoň pár dní navyše*.

Opäť sa jej v mysli vynoril Richard a zatúžila byť s ním. *Toľko sme toho spolu prežili, Richard. Dúfam, že zasa pocítim tvoj dotyk, začujem tvoj smiech a uvidím tvoju tvár. Ale ak aj nie, pokúsim sa nereptať. V mojom živote sa už udialo dosť zázrakov.*

2

Eleonóra Wakefieldová Turnerová dorazila do veľkej spoločenskej sály v Centrálnom meste o pol ôsmej ráno. Poprava bola síce stanovená až na ôsmu, no už teraz bolo v prvých radoch

okolo tridsať ľudí, niektorí sa rozprávali, iní len potichu sedeli. Okolo elektrického kresla na pódiu sa motal televízny štáb. Poprava sa mala vysielať naživo, no polícia beztak očakávala plné auditórium, keďže vláda vyzývala obyvateľov Nového Edenu, aby smrť bývalej guvernérky sledovali na vlastné oči.

Večer mala Ellie vážny rozhovor s manželom. „Nespôsobuj si bolesť, Ellie," povedal jej Robert, keď mu oznámila, že sa chce zúčastniť na poprave. „Poslednýkrát vidieť matku nestojí za tú hrôzu pri pohľade na jej smrť."

Ellie však vedela niečo, čo Robert nevedel. Keď sa usadila v sále, zo všetkých síl sa usilovala vnútorne ovládnuť. *Na tvári nesmiem dať nič znať*, hovorila si v duchu, *ani telom. Ani najjemnejší náznak. Nikto nemôže mať ani najmenšie podozrenie, že viem o úteku.* V tom okamihu sa na ňu obrátilo niekoľko párov očí. Ellie zovrelo srdce, no vzápätí si uvedomila, že to ju len niekto spoznal a je úplne prirodzené, že na ňu hľadia zvedavci.

S otcovými malými robotkami Janou a Eleonórou sa prvý raz stretla pred šiestimi týždňami, keď v karanténnom tábore Avalon mimo centra biotopu pomáhala manželovi s pacientmi nakazenými smrteľným retrovírusom RV-41. Odchádzala z príjemnej a povzbudivej návštevy u svojej priateľky a niekdajšej učiteľky Eponine, kráčala z jej izby po hlinenej ceste a vyzerala Roberta, keď vtom začula, ako dva čudné hlasy vyvolávajú jej meno. Rozhliadla sa a napokon zbadala na náprotivnej streche dve drobné figúrky.

Prešla cez cestu, aby ich lepšie videla a počula, a zostala ako omráčená, keď sa od Jany a Eleonóry dozvedela, že jej otec je nažive. Keď sa otriasla z prvotného šoku, detailne robotky vyspovedala a nadobudla istotu, že hovoria pravdu. Skôr než sa však mohla dozvedieť, prečo za ňou otec robotky poslal, v diaľke sa zjavil Robert. Postavičky na streche sa rýchlo rozlúčili s tým, že sa čoskoro vrátia, a Ellie kládli na srdce, aby o nich nikomu nepovedala ani slovo a zatiaľ radšej ani manželovi.

Ellie bola nadšená, že otec žije, a hoci si uvedomovala politickú závažnosť tej informácie, musela sa veľmi premáhať, aby si ju skutočne nechala pre seba. Keď sa o necelé dva

týždne s robotkami opäť stretla v Avalone, mala pripravené nespočetné otázky. Jana s Eleonórou však boli tentoraz naprogramované na inú tému – na potenciálny pokus vyslobodiť Nicole z väzenia. Na tomto druhom stretnutí jej povedali, že Richard si uvedomuje riskantnosť svojho plánu. „Určite sa o to nepokúsime," objasňovala Jana, „kým nebude poprava tvojej matky definitívne stanovená. Ak sa však nepripravíme vopred, útek na poslednú chvíľu nebude reálny."

„Ako môžem pomôcť?" opýtala sa Ellie.

Robotky jej podali hárok papiera so zoznamom vecí vrátane jedla, vody a oblečenia. Ellie spoznala otcovo písmo a zachvela sa.

„Všetko treba ukryť na tomto mieste," inštruovala ju Eleonóra a podala jej mapu. „Najneskôr do desiatich dní." Vzápätí sa obďaleč vynoril nejaký osadník a robotky sa okamžite vytratili.

K mape jej otec priložil aj krátky odkaz. „Moja drahá Ellie, ospravedlňujem sa, že len takto stručne... Som v poriadku a v bezpečí, ale veľmi sa bojím o Tvoju matku. Veľmi Ťa prosím, zozbieraj všetky tieto veci a odnes ich na vyznačené miesto na Centrálnej planine. Keby si to nezvládla sama, zober si, prosím, na pomoc nanajvýš jedného človeka a ubezpeč sa, že je Nicole rovnako úprimne oddaný ako my. Ľúbim Ťa."

Ellie veľmi rýchlo usúdila, že pomoc potrebovať bude. Koho si však zvoliť za komplica? Robert nebol dobrá voľba, a to hneď z dvoch dôvodov: jednak sa netajil tým, že jeho pacienti a nemocnica v Novom Edene sú preňho dôležitejší než politické postoje, jednak každého, koho by prichytili pri pomoci Nicole, určite tiež popravia. Keby ho zapojila do únikového plánu, riskovala by, že by ich malá Nicolka prišla o oboch rodičov.

A čo Nai Watanabeová? O jej lojálnosti nebolo pochýb, no bola sama so štvorročnými dvojčatami. Nemohla od nej žiadať, aby podstupovala také riziko. Jediným rozumným riešením je teda Eponine. Jej chorá priateľka v karanténe rýchlo rozptýlila všetky Elline obavy: „Samozrejme, že ti pomôžem!

Nemám čo stratiť. Podľa tvojho manžela ma RV-41 do roka či dvoch aj tak skolí.“

Eponine a Ellie v priebehu týždňa postupne tajne zhromaždili všetky potrebné veci, zbalili ich do plachty a bezpečne uschovali do kúta Eponininej beztak preplnenej izby v Avalone. V stanovený deň sa Ellie odpísala pri odchode z Nového Edenu a prešla do Avalonu pod zámienkou dvanásťhodinového „dôkladného monitorovania“ Eponine a jej biometrických údajov. Vysvetliť Robertovi, prečo chce stráviť celú noc u priateľky, bolo v skutočnosti oveľa zložitejšie než presvedčiť jedného ľudského strážcu a biotku Garciovú pri východe z mesta o opodstatnenosti nočnej priepustky.

Krátko po polnoci s Eponine naložili batoh a obozretne sa zakrádali avalonskými ulicami. Usilovali sa vyhýbať hliadkujúcim biotom, ktoré Nakamurova polícia využívala na nočné pochôdzky v tejto malej karanténnej štvrti, a čoskoro sa im podarilo cez predmestie prekĺznuť na Centrálnu planinu. Po pár kilometroch na dohodnuté miesto uložili tajný náklad. Na spiatočnej ceste ich pred Eponininou izbou zastavila biotka Tiassová a zisťovala, prečo sa v takú nezvyčajnú hodinu potulujú po vonku.

„Táto žena má RV-41,“ pohotovo zareagovala Ellie, keď vycítila, že priateľky sa zmocňuje strach. „Je to pacientka môjho manžela. Mala silné bolesti a nemohla spať, tak nám napadlo, že by jej ranná prechádzka urobila dobre... Ale teraz, ak dovolíte...“

Biotka ich nechala prejsť. Ellie s Eponine sa ešte hodnú chvíľu triasli od strachu a neprehovorili ani slovo.

S otcovými robotkami sa Ellie už potom nestretla a nemala ani potuchy, či sa pokus o útek napokon zrealizoval alebo nie. Čas matkinej popravy sa blížil, sála sa zapĺňala divákmi a Ellie čoraz prudšie búšilo srdce. *Čo ak sa nič neudialo?* napadlo jej. *Čo ak mama o dvadsať minút naozaj zomrie?*

Zahľadela sa na vyvýšené pódium. Vedľa masívneho kresla stála dvojmetrová zostava kovovosivých elektronických prístrojov, okrem nej tam boli už len digitálne hodiny, ktoré

práve ukazovali 7:42. Ellie civela na kreslo. Z jeho hornej časti visela kapucňa, ktorá sa nasadí odsúdenému. Striaslo ju a išla na ňu nevoľnosť. *Je to barbarské! Ako môže nejaký druh, ktorý sa pokladá za vyspelý, tolerovať takého príšerné divadlo?*

Vo chvíli, keď sa jej podarilo v mysli potlačiť výjavy z popraviska, ju niekto poklopal po pleci. Obrátila sa. Z uličky sa k nej skláňal mohutný zamračený policajt. „Ste Eleonóra Wakefieldová Turnerová?"

Od strachu sa nezmohla na slovo a len prikývla. „Môžete ísť so mnou, prosím?" pokračoval policajt. „Rád by som vám položil pár otázok."

Ellie sa na roztrasených nohách pretisla cez troch ľudí v jej rade a vyšla do uličky. *Niečo neklaplo*, prebehlo jej hlavou. *Útek sa nepodaril. Našli ten úkryt a vedia, že som do toho zapletená.*

Policajt ju odviedol do malej zasadačky v bočnej časti sály. „Som kapitán Franz Bauer, pani Turnerová," prehovoril. „Budem mať na starosti telo vašej matky po vykonaní popravy. Už sme, samozrejme, objednali štandardnú kremáciu, ale..." Kapitán sa odmlčal, ako keby hľadal vhodné slová. „Avšak vzhľadom na všetku prácu vašej matky pre kolóniu mi napadlo, že by ste sa možno vy alebo iný člen rodiny chceli o tieto posledné úkony postarať osobne."

„Samozrejme, kapitán Bauer," s obrovskou úľavou odvetila Ellie a rýchlo dodala: „Určite áno, ďakujem veľmi pekne."

„To je všetko, pani Turnerová," povedal kapitán. „Môžete sa vrátiť do sály."

Ellie vstala a uvedomila si, že sa ešte stále chveje. Rukou sa oprela o stôl v strede miestnosti. „Pán kapitán?" oslovila dôstojníka.

„Prosím?"

„Nebolo by možné stretnúť sa s matkou osamote, aspoň na chvíľočku, kým..."

Kapitán Bauer si Ellie pomaly premeriaval a napokon povedal: „To si nemyslím, ale opýtam sa."

„Ďakujem vám veľ..."

Prerušilo ju zvonenie telefónu. Otáľala s odchodom na-

toľko, že zazrela šokovaný výraz na kapitánovej tvári. „Ste si tým stopercentne istý?“ hovoril do telefónu, keď vychádzala z miestnosti.

Na veľkom digitálnom displeji na pódiu svietil časový údaj 8:36. „No tak, čo sa deje?“ zašomral muž za Ellie. „Začnite už!“

Usilovala sa zachovať pokoj. Zahľadela sa na nepokojné obecenstvo. Päť minút po ôsmej kapitán Bauer zhromaždenie informoval, že „proces“ sa o „pár minút“ posúva, no v priebehu nesledujúcich tridsiatich minút už nijaké dodatočné hlásenie nezaznelo. V rade pre Ellie sa začala šíriť správa, že Nicole vyslobodili mimozemšťania.

Niektorí diváci sa už dávali na odchod, keď vtom na pódium vystúpil guvernér Macmillan. Vyzeral vyčerpane a rozrušene, no len čo prehovoril k davu, na tvári mu zažiaril profesionálny široký úsmev.

„Dámy a páni, poprava Nicole des Jardinsovej Wakefieldovej sa odkladá. Vláda narazila na isté nezrovnalosti v dokumentoch súvisiacich s jej prípadom, a hoci ide, prirodzene, len o drobnosti, treba ich vyjasniť, aby nevznikli nijaké pochybnosti o korektnosti celého procesu. Nový termín popravy bude stanovený v blízkej budúcnosti. O podrobnostiach budeme všetkých občanov Nového Edenu riadne informovať.“

Ellie ostala sedieť, až kým bola sála takmer prázdna. Počítala s tým, že ju pri odchode môže zadržať polícia, ale nikto ju nezastavil. Vonku sa musela veľmi premáhať, aby sa nerozkričala od radosti.

Zrazu si uvedomila, že na ňu uprene hľadí niekoľko ľudí. *Ach*, zháčila sa, *žeby na mne bolo niečo vidieť?* Na pohľady reagovala zdvorilým úsmevom. *Takže, Ellie, teraz prichádza tá najťažšia fáza. Za nijakých okolností nesmieš dať najavo, že si také niečo očakávala.*

Keď Robert s Ellie v Avalone absolvovali pravidelnú týždennú vizitu u sedemdesiatich siedmich zostávajúcich nakazených

retrovírusom RV-41, tradične zašli navštíviť Nai Watanabeovú a jej dvojčatá. Blížil sa čas večere. Galileo a Kepler sa hrali na prašnej ceste pred ošarpaným domom, a keď prichádzali Turnerovci, práve sa o čomsi dohadovali.

„Určite je!“ rozhorčoval sa štvorročný Galileo.

„Určite nie je!“ s rovnakou vervou mu protirečil Kepler.

Ellie sa k nim sklonila a priateľsky sa im prihovorila: „Chlapci, chlapci... O čom sa to dohadujete?“

„Ach, dobrý deň, pani Turnerová,“ zahanbene ju pozdravil Kepler. „Nejde o nič vážne. S Galileom sa...“

„Ja hovorím, že guvernérka Wakefieldová už zomrela,“ rázne mu skočil do reči Galileo. „Povedal mi to spolužiak v škôlke a on to určite vie, lebo jeho ocko je policajt.“

Ellie sa zarazila, no hneď jej došlo, že chlapci si ju s Nicole nespájajú. „Pamätáte si, že guvernérka Wakefieldová je moja mama a Nicolkina babička?“ opýtala sa milo. „Ty aj Kepler ste sa s ňou párkrát stretli pred tým, ako išla do väzenia.“

Galileo zvraštil čielko a pokrútil hlavou.

„Ja si ju pamätám... asi,“ vážne prehovoril Kepler a po chvíli detsky úprimne dodal: „A ona teda zomrela, pani Turnerová?“

„Nevieme to naisto, ale dúfame, že nie,“ vyhŕkla Ellie a takmer sa aj prerieklа. Deťom by to predsa aj mohla povedať. Ale stačí jediná chybička... určite je nablízku nejaký biot!

Keď Ellie vzala Keplera do náručia a objala ho, spomenula si na náhodné stretnutie s Maxom Puckettom v automatizovanom supermarkete pred tromi dňami. Počas bežného rozhovoru Max zrazu povedal: „Mimochodom, pozdravujú ťa Jana s Eleonórou, obe sa majú fajn.“ Spontánne sa hneď na ne opýtala podrobnejšie, ale Max na otázku nezareagoval. Ellie ju chcela zopakovať, no vtom postrehla, že sa ich smerom vybrala biotka, ktorá dozerala na obchod a s veľkou pravdepodobnosťou ich aj odpočúvala.

„Ahoj, Ellie, vitaj, Robert!“ ozvala sa Nai od dverí. Natiahla ruky a vzala si Nicolku z otcovej náruče. „A ty sa máš ako, krásavička moja? Nevidela som ťa od tvojej narodeninovej oslavy minulý týždeň!“

Dospelí vošli do domu. Nai sa ubezpečila, že v okolí nie sú nijakí špiónski roboti a prisadla si k Robertovi a Ellie. „Včera večer ma vypočúvala polícia," zašepkala. „Začínam veriť, že na tých rečiach môže byť aj niečo pravdy."

„A na ktorých?" opýtala sa Ellie. „Šíri sa ich toľko!"

„Jedna žena u nás v továrni má brata v Nakamurových špeciálnych jednotkách a raz, keď si trochu viac vypil, jej povedal, že ráno pred popravou polícia prišla do Nicolinej cely a našla ju prázdnu. Odviedla ju nejaká biotka Garciová, aj sa pod to podpísala. Domnievajú sa, že to bola tá, ktorú zasiahol výbuch pri továrni na muníciu."

Ellie sa usmiala, ale na priateľkin intenzívny spýtavý pohľad nijako nereagovala. „Aj mňa vypočúvala polícia," prehovorila vecne. „Hneď niekoľkokrát. Tvária sa, že všetky otázky smerujú k vyriešeniu tých takzvaných nezrovnalostí v maminom prípade. Boli dokonca aj za Katie. Minulý týždeň sa u nás nečakala zastavila a poznamenala, že ten odklad popravy je veru dosť zvláštny."

„Brat môjho kamaráta vraví," ozvala sa Nai po dlhšej odmlke, „že podľa Nakamuru ide o nejaké sprisahanie."

„To je absurdné," pousmial sa Robert. „V kolónii predsa vláda nemá nijakú aktívnu opozíciu."

Nai si prisadla ešte bližšie k Ellie. „Čo sa teda podľa teba deje?" zašepkala. „Myslíš si, že tvoja mama naozaj utiekla? Alebo Nakamura zmenil plán a rozhodol sa ju popraviť potichu, aby z nej verejnosť nespravila mučenicu?"

Ellie sa pozrela najskôr na manžela, potom na blízku priateľku a nasilu odvetila: „Nemám ani potuchy. Prirodzene, že mi napadli všetky možnosti, ktoré spomínaš, a ešte aj pár ďalších, ale nemáme sa to ako dozvedieť... A hoci nie som práve nábožensky založená, tak akosi po svojom sa celý čas modlím za to, aby bola mama v poriadku."

3

Nicole dojedla sušené marhule a s prázdnym obalom prešla krížom cez miestnosť k smetnému košu. Bol takmer plný. Pokúsila sa smetie zatlačiť nohou, no veľmi to nepomohlo.

Čas sa kráti, napadlo jej, keď mechanicky prechádzala pohľadom po polici s jedlom. *Vystačím si ešte takých päť dní, potom budem potrebovať nové zásoby.*

Jana aj Eleonóra boli preč štyridsaťosem hodín. Počas prvých dvoch týždňov v úkryte pod Maxovou stodolou s ňou vždy bola aspoň jedna z nich. Dalo sa s nimi rozprávať takmer ako s Richardom, teda aspoň spočiatku, kým Nicole nevyčerpala všetky témy, na ktoré boli naprogramované.

Tie dve robotky sú jeho najväčšie výtvory, pomyslela si a usadila sa na stoličku. *Musel nad nimi stráviť celé mesiace.* Spomenula si na Richardove shakespearovské roboty ešte na Newtone. *Jana s Eleonórou sú oveľa sofistikovanejšie než princ Hal a Falstaff. Richard sa určite mnohému priučil pri konštrukcii ľudských biotov v Novom Edene.*

Robotky ju priebežne informovali o dianí v biotope. To bola pre ne jednoduchá úloha, keďže súčasťou ich programových nastavení bolo všetko pozorovať a v rámci pravidelných výletov mimo Nového Edenu vysielať správy Richardovi, stačilo teda odovzdať tie isté informácie aj Nicole. Tak sa napríklad dozvedela, že za prvé dva týždne od jej úteku Nakamurove špeciálne jednotky prehľadali všetky budovy pod zámienkou pátrania po osobách, ktoré zhromažďujú strategické zdroje. Nevynechali, samozrejme, ani Puckettovu farmu a Nicole vtedy štyri hodiny sedela bez pohnutia v úplnej tme. Počula nad sebou nejaké zvuky, no pátracia čata sa v stodole dlho nezdržala.

V poslednom čase museli Jana aj Eleonóra obe často opúšťať úkryt aj v rovnakom čase, pretože mali plné ruky práce s prípravami ďalšej fázy úteku. Nicole zaujímalo, ako sa im darí tak ľahko dostať cez strážený vstup do Nového Edenu. „Veľmi jednoducho," odvetila Jana. „Bránou niekoľkokrát

denne prechádzajú veľké nákladné autá, väčšinou s materiálom pre vojenské jednotky alebo od nich, vozia aj stavebný personál do druhého habitatu, niektoré chodia aj do Avalonu. Pri takých veľkých nákladoch je takmer nemožné, aby si nás niekto všimol."

Informovali ju aj o všetkom, čo sa udialo v kolónii, odkedy ju uväznili. Tak sa dozvedela, že ľudia napadli biotop lietavcov a sesilných tvorov a v podstate ich úplne vyhladili. Richard šetril pamäťovým priestorom robotiek a svojím časom a nezachádzal do podrobností, no Nicole vedela, že do New Yorku sa mu podarilo utiecť s dvomi lietavčími vajíčkami, štyrmi mannovými melónmi s embryami zvláštnych sesílií a odrezkom dospelého sesilného jedinca schopným regenerácie, aj to, že obe lietavčie mláďatá sa vyliahli už pred niekoľkými mesiacmi a Richard sa im intenzívne venuje.

Nevedela si ho predstaviť v dvojjedinej úlohe matky a otca dvoch mimozemšťanov. Dobre si pamätala, že keď boli ich vlastné deti ešte malé, Richard o ich vývoj nejavil veľký záujem a často nevnímal ani ich citové potreby. Keď ich vzdelával a objasňoval im rôzne fakty a predovšetkým abstraktné pojmy z matematiky a prírodných vied, bol skutočne znamenitý učiteľ, no Nicole s Michaelom O'Toolom sa počas dlhej cesty na Rámovi II viackrát zhodli na tom, že Richard nie je schopný komunikácie s deťmi na ich vlastnej úrovni.

Sám mal veľmi ťažké detstvo, napadlo Nicole a spomenula si na ich rozhovory o jeho tyranskom otcovi. Vyrastal bez lásky a dôvery k iným ľuďom, všetci jeho priatelia boli buď vymyslení, alebo roboti, ktorých si sám zostrojil... Na okamih sa zarazila. *Ale za tie roky v Novom Edene sa jednoznačne zmenil... Nikdy som mu nepovedala, aká som naňho hrdá, to preto som mu chcela napísať ten list...*

Jediný zdroj svetla v jej úkryte zrazu zhasol a Nicole sa ocitla v temnote. Nehybne sedela na stoličke a len naťahovala uši. Vedela, že na statok znovu prišla polícia, ale nepočula vôbec nič. Premáhal ju čoraz väčší strach a uvedomovala si, ako veľmi sa časom pripútala k Jane a Eleonóre. Keď špeciálna

polícia na Puckettovu farmu prišla prvýkrát, obe robotky boli v úkryte s ňou a upokojovali ju.

Čas plynul veľmi pomaly. Nicole počula tlkot vlastného srdca. Po chvíli, ktorá sa jej zdala ako celá večnosť, sa zhora ozval hluk. Znelo to, akoby sa v stodole zišlo veľa ľudí. Zhlboka sa nadýchla, aby zachovala pokoj. Vzápätí však takmer vyskočila z kože, keď vedľa seba začula tichý hlások recitovať báseň.

Tak zaútoč, bezcitný priateľu,
nech v tme sa chviem na celom tele,
pripomeň mi moju samotu
skrz svoj znak na mojom čele.
Ako ma však môžeš zajať,
keď tvoju silu popieram?
Žeby ten plaz v mojej hlave
hrozil mojim myšlienkam?

Napriek našej vznešenej honbe
prázdny strach nás porazí.
Stúpenci Galahada však nezomrú,
len strach im srdce zamrazí.
Otupí nás voči láske,
ukáže nám, čo môžme stratiť.
Ak náhoda dovedie nás k úspechu,
strach napovie, ktorú cestu zvoliť.

Nicole si napokon uvedomila, že to robotka Jana odrieka známe verše o strachu od Benity Garciovej z obdobia, keď už jej poézia pre chudobu a úpadok počas Veľkého chaosu nadobudla politický rozmer. Priateľský hlas a dôverne známe slová ju na chvíľu upokojili a započúvala sa do nich napriek čoraz väčšiemu hluku v stodole.

Čoskoro sa však zhora ozval zvuk presúvania ťažkých vriec s krmivom pre sliepky, ktoré prekrývali vchod do jej úkrytu, a Nicole znovu ovládol strach. *Je po všetkom*, pomyslela si, *teraz ma chytia*. Ešte jej napadlo, či ju špeciálna jednotka priamo

na mieste aj nezabije, keď vtom na konci tunela do jej úkrytu zazneli kovové údery a už nevydržala sedieť. Ako vyskočila zo stoličky, dvakrát ju bolestne pichlo v hrudi a ledva dychčala. *Čo sa to so mnou deje?* prebehlo jej mysľou práve v okamihu, keď sa vedľa nej ozvala Jana.

„Po prvej domovej prehliadke Max zapochyboval, či vchod naozaj dostatočne zamaskoval, a tak raz v noci, keď si spala, zabudoval do hornej časti tunela drenážny systém kurína a odpadové rúry vyviedol nad tvoj úkryt. Ten buchot, čo si počula, to len niekto udieral do potrubia."

Nicole zatajila dych, zatiaľ kdesi nad jej hlavou prebiehal tlmený rozhovor. Po chvíli znovu začula, ako sa presúvajú vrecia s krmivom. *Zlatý Max*, pomyslela si a opäť sa trochu uvoľnila. Bolesť v hrudi ustúpila. Zakrátko hluk nad ňou úplne utíchol. S úľavou si vydýchla a posadila sa, no zaspať sa jej podarilo, až keď znovu svietilo svetlo.

Keď sa Nicole prebudila, robotka Eleonóra bola naspäť a oznámila jej, že Max o pár hodín začne vytrhávať drenáž a ona môže konečne vyjsť z úkrytu. Nicole zakrátko skutočne vyliezla z tunela a na svoje prekvapenie vedľa Maxa uvidela Eponine.

Ženy si padli do náruče. „Ça va bien? Je ne t'ai pas vue depuis si longtemps!" vyjachtala Eponine.

„Mais mon amie, pourquoi es-tu ici? J'ai pensé que..."

„No tak, vy dve," prerušil ich Max, „neskôr budete mať na seba dosť času, teraz sa musíme poponáhľať. Už teraz sme v sklze, pretože som príliš dlho odstraňoval tie rúry. Epi, zober Nicole dnu, nech sa prezlečie, a popritom jej môžeš vysvetliť plán. Ja sa musím osprchovať a oholiť."

Ženy sa potme vydali zo stodoly do Maxovho domu a Eponine zatiaľ Nicole rozpovedala, že na jej útek z biotopu je už všetko pripravené. „Posledné štyri dni Max poschovával jednotlivé kúsky potápačského výstroja na brehu Shakespearovho jazera a jeden kompletný je uložený v sklade v Beauvois pre prípad, že by niekto našiel a zobral masku či tlakové fľaše. Zatiaľ čo my budeme na karnevale, Max preverí, či je všetko v poriadku."

„Na akom karnevale?“

Práve vchádzali do domu a Eponine sa rozosmiala. „Ahá, zabudla som, že si nesledovala kalendár. Dnes vrcholia fašiangy a v Beauvois aj v Positane sa konajú veľké maškarné plesy. Večer bude všade plno. Vláda vyzvala ľudí, aby sa šli zabávať, pravdepodobne, aby odpútala pozornosť od problémov v kolónii.“

Nicole sa na ňu podozrievavo zahľadela a Eponine sa znovu rozosmiala. „Nechápeš? Najviac nám dalo zabrať, kým sme vymysleli, ako ťa dostať cez celú kolóniu k jazeru. V Novom Edene ťa všetci poznajú. Dokonca aj Richard uznal, že toto je najrozumnejšie riešenie. Budeš mať kostým a na tvári masku...“

„Takže ty si hovorila s Richardom?“ vyhŕkla Nicole a postupne jej začali dochádzať aspoň základné obrysy plánu.

„Osobne nie,“ odvetila Eponine, „ale Max s ním bol v kontakte prostredníctvom robotiek. Tie odpadové rúry, čo zmiatli políciu pri poslednej prehliadke farmy, boli Richardov nápad. Bál sa, že by ťa mohli nájsť.“

Ženy vošli do spálne a tam na posteli ležali prekrásne biele šaty. „Dnes večer pôjdeš za anglickú kráľovnú,“ povedala Eponine. „Pracovala som na nich celý týždeň. Keď si nasadíš masku a natiahneš dlhé biele rukavice a pančucháče, nebude ti vidieť ani vlasy, ani kúsok kože. Stačí, keď sa tam zdržíme zhruba hodinku, s nikým sa nemusíš rozprávať, ale keby sa niekto vypytoval, tak jednoducho povieš, že si Ellie. Večer bude doma s tvojou vnučkou.“

„Ellie vie, že som utiekla?“ opýtala sa Nicole po chvíli a bolestne zatúžila stretnúť sa s dcérou a s Nicolkou, ktorú ešte nikdy nevidela.

„Pravdepodobne áno,“ odvetila Eponine. „V každom prípade vedela o tom, že sa pokus o útek chystá... To ona ma do tejto akcie zapojila. Spoločne sme pre teba ukryli výbavu na Centrálnej planine.“

„Takže odkedy som von z väzenia, ste sa nevideli?“

„Ale áno, videli, no nič som jej nepovedala. Ellie musí byť teraz veľmi opatrná, Nakamura na ňu striehne ako mačka na myš.“

„Je do toho zapojený ešte niekto?“ spýtala sa Nicole, zatiaľ čo si primeriavala šaty.

„Nie, iba Max, Ellie a ja... a, samozrejme, Richard a robotky.“

Nicole na seba hľadela v zrkadle. *Tak, a konečne som aspoň na hodinku-dve anglickou kráľovnou.* Nepochybovala o tom, že aj s týmto konkrétnym kostýmom prišiel Richard. Nikto by vhodnejší nevymyslel. Upravila si korunku. *S touto bledou tvárou by zo mňa možno urobil kráľovnú aj Henry.*

Keď do spálne vošli Max s Eponine, Nicole sa ešte oddávala dávnym spomienkam, no vzápätí sa rozosmiala. Max mal veľmi sporý zelený kostým a v ruke trojzubec. Bol Neptún, boh mora, a Eponine bola jeho zvodná morská panna.

„Vyzeráte fantasticky!“ zvolala kráľovná Nicole a žmurkla na Eponine. „Ech, Max,“ dodala uštipačne, „netušila som, že si tak impozantne stavaný!“

„Celé je to absurdné!“ zavrčal Max. „Som úplne zarastený – na hrudi, na chrbte, chlpy mám aj v ušiach a dokonca...“

„Tu hore je to o niečo redšie...“ podotkla Eponine, zložila mu korunu a pohladila ho po hlave.

„Dokelu!“ odvrkol. „Už mi je jasné, prečo som niky nežil s nijakou ženou... Pohyb, vy dve, ide sa! A inak, počasie sa dnes zasa zbláznilo, na bugine určite budete potrebovať nejaký pléd alebo pláštenku.“

„Na bugine?“ Nicole sa spýtavo pozrela na Eponine.

Ona sa len usmiala. „Hneď uvidíš.“

Keď vláda Nového Edenu skonfiškovala všetky vlaky a ľahké mimozemské zliatiny využila na výrobu bojových lietadiel a ďalších zbraní, kolónia v podstate prišla o dopravný systém. Našťastie, väčšina obyvateľov si zadovážila bicykle a za tri roky od založenia kolónie vznikla rozsiahla cyklistická sieť. Inak by sa ľudia po kolónii presúvali len veľmi ťažko.

V čase Nicolinho úteku už boli staré železničné trate úplne odstránené a namiesto nich vybudované cesty. Premávali po nich elektrické autá vyhradené vládnym predstaviteľom

a kľúčovým vojenským hodnostárom, nákladné vozidlá, tiež elektrické, ako aj rozmanité dopravné prostriedky, ktoré si obyvatelia Nového Edenu zostrojovali sami. K takým patrila aj Maxova bugina. Spredu vyzerala ako bicykel, no zadnú časť tvorili dve veľké mäkké sedadlá, takmer ako pohovka upevnená na dvoch kolesách a pevnej náprave, veľmi podobná konským drožkám na Zemi spred troch storočí.

Kráľ Neptún zaberal do pedálov a karnevalové trio pomaly smerovalo do Centrálneho mesta. „Dočerta," zahundral Max a s vypätím všetkých síl sa usiloval pridať, „prečo som sa dal nahovoriť na tento absurdný plán?"

Nicole a Eponine na sedadlách za ním sa rozosmiali. „Pretože si skvelý chlap," povedala Eponine, „a chcel si, aby sme mali pohodlie. A okrem toho, vieš si predstaviť, že by tuto kráľovná šliapala na bicykli takmer desať kilometrov?"

Vonku bolo naozaj chladno. Eponine cestou vysvetľovala Nicole, že podnebie je čoraz nestálejšie. „Nedávno v televízii hovorili, že vláda plánuje presídliť veľkú časť obyvateľstva do druhého biotopu. Tamojšia klíma ešte nie je narušená. Nik už neverí, že problémy v Novom Edene sa niekedy podarí vyriešiť."

Keď sa blížili k Centrálnemu mestu, Nicole videla, že Maxovi je zima, a ponúkla mu pléd, ktorý jej požičala Eponine, a on ho aj prijal.

„Mohol si si vybrať teplejší kostým," podpichla ho.

„To, že Max bude kráľ Neptún, bol tiež Richardov nápad," povedala Eponine. „Tak nebude vôbec nápadné, keby ti musel niesť potápačskú výbavu."

Bugina v hustnúcej premávke spomalila a predierala sa pomedzi hlavné budovy kolónie v Centrálnom meste. Nicole až zaskočilo, ako ju to dojíma. Spomenula si na noc spred mnohých rokov, keď bola jediným bdelým človekom v Novom Edene. V tú istú noc naposledy skontrolovala rodinu, s úzkosťou v srdci vliezla do svojej kóje a nachystala sa na spánok počas niekoľkoročnej spiatočnej cesty do slnečnej sústavy.

V duchu sa jej vynoril Orol, ten zvláštny predstaviteľ mimozemskej inteligencie, ktorý ich sprevádzal vo vesmírnom

uzle. *Napadlo by ti, že sa udeje niečo takéto?* pomyslela si Nicole, keď si narýchlo skladala príbeh kolónie od prvého stretnutia s pasažiermi zo Zeme na palube Pinty. *A čo si o nás myslíš teraz?* Nicole zachmúrene pokrútila hlavou, hlboko zahanbená správaním zástupcov svojho druhu.

„Nikdy ho neobnovili," rozprávala jej zatiaľ Eponine. Práve vchádzali na hlavné námestie.

„Prepáč," otriasla sa Nicole, „trochu som sa stratila v myšlienkach."

„Ten krásny pamätník, ktorý navrhol tvoj manžel, ten, čo ukazoval, kde v galaxii sa Ráma práve nachádza... Pamätáš sa? Zničili ho v tú noc, keď chcel dav zlynčovať Martineza... No, a už ho nanovo nepostavili."

Nicole sa opäť ponorila do spomienok. *Možno práve toto znamená byť starý*, napadlo jej. *Priveľa spomienok potláča prítomnosť.* Spomenula si na rozvášnený dav aj na ryšavého chlapca, ktorý vykrikoval: „Zabite tú negerskú kurvu!"

„A čo sa potom stalo s Martinezom?" spýtala sa opatrne.

„Keď vládu prevzali Nakamura s Macmillanom, popravili ho na elektrickom kresle. Niekoľko dní v správach nehovorili o ničom inom."

Prešli cez Centrálne mesto a pokračovali na juh smerom k Beauvois, dedine, kde Nicole a Richard s rodinou žili pred Nakamurovým prevratom. *Všetko mohlo byť úplne inak*, pomyslela si pri pohľade na Olymp týčiaci sa po ich ľavici. *Mohli sme tu mať raj. Kiežby sme sa len boli viac snažili...*

Tieto myšlienky Nicole rozoberala už hádam aj stokrát od tej hroznej noci – tej istej noci, keď Richard narýchlo opustil Nový Eden. Srdce jej zakaždým zaplavoval rovnaký žiaľ, do očí sa jej tisli rovnaké slzy.

Spomenula si, ako raz v uzle povedala Orlovi: „My ľudia sme schopní konať tak protirečivo! Niekedy sme citliví a starostliví, vtedy sme takmer ako anjeli, no veľmi často naše cnosti prevalcuje chamtivosť a sebeckosť a vtedy sme na nerozoznanie od najnižších vývojových foriem, z ktorých sme vznikli."

4

Max sa z maškarného plesu vytratil na takmer dve hodiny. Eponine s Nicole si už oňho začínali robiť starosti. Predierali sa preplneným parketom, keď vtom sa pri nich zastavili dvaja muži prezlečení za Robina Hooda a mnícha Tucka.

„Vy nie ste lady Marian," prihovoril sa Eponine Robin Hood. „Ale morská panna je tiež fajn." Žoviálne sa zasmial na vlastnom vtipe, roztiahol paže a dal sa s ňou do tanca.

„Môže prostý kňaz ponížene požiadať jej výsosť o tanec?" ozval sa aj druhý muž. Nicole sa v duchu usmiala. Jeden tanec predsa nemôže byť na škodu. Vkĺzla mníchovi Tuckovi do náručia a pozvoľna sa vnorili do víru tanca.

Mních Tuck bol veľmi zhovorčivý. Každých pár taktov sa odtiahol a niečo sa opýtal. Nicole podľa inštrukcií reagovala iba kývnutím hlavy alebo gestom. Ku koncu skladby sa mních rozosmial a povedal: „Na môj dušu, moja tanečná partnerka je tuším nemá. Pôvabná, no podľa všetkého nemá."

„Som prechladnutá," odvetila Nicole potichu a usilovala sa zmeniť hlas.

Všimla si, že sa po jej slovách muž začal správať inak, a ešte väčšmi zneistela, keď dotancovali a on ju ešte hodnú chvíľu držal za ruku a uprene na ňu hľadel.

„Váš hlas som už určite niekde počul," povedal vážnym tónom. „Je veľmi osobitý. Nestretli sme sa už niekedy? Som Wallace Michaelson, senátor zo západného obvodu Beauvois."

Nicole si naňho matne spomínala, no už sa neodvážila povedať ani slovo. Skôr než by sa ticho podozrivo natiahlo, sa k nim, našťastie, pripojili Eponine a Robin Hood. Eponine ihneď vycítila, že sa niečo udialo, a rýchlo zakročila. „Páni zbojníci zo Sherwoodskeho lesa," prehovorila a chytila Nicole za ruku, „keď ste nás prepadli, s jej veličenstvom sme mali práve namierené do dámskeho salónika. Ďakujeme za tanec a teraz nás, prosím, ospravedlňte, rady by sme pokračovali v ceste."

Ženy sa dali na odchod a muži v zelenom ich pozorne sledovali. Keď dorazili na toaletu, Eponine najprv pootvárala

všetky kabínky, aby sa presvedčila, že sú tam samy. „Niečo sa stalo," zašepkala. „Max asi musel ísť do skladu po náhradný výstroj."

„Mních Tuck je senátor z Beauvois," vyhŕkla Nicole. „Takmer ma spoznal po hlase. Asi tu nie som v bezpečí."

Eponine po krátkom zaváhaní nervózne zavelila: „Tak dobre, budeme sa riadiť alternatívnym plánom. Vyjdeme von a počkáme pod tým veľkým stromom."

Obe naraz spozorovali malú kameru na stene. Tichučko zabzučala, keď zmenila smer podľa ich pohybu po miestnosti. Nicole v mysli prechádzala každé jedno slovo, ktoré s Eponine povedali. *Dalo sa z niečoho zistiť, kto sme?* Mala obavy hlavne o priateľku, keďže ona bude musieť naďalej žiť v kolónii bez ohľadu na to, či sa jej samej podarí utiecť alebo ju chytia.

Keď sa vrátili do tanečnej sály, Robin Hood a jeho obľúbený spoločník ich gestom zavolali k sebe. Eponine ako odpoveď ukázala na východ, dva prsty si priložila k perám, akoby v nich mala cigaretu, a s Nicole vykročili krížom cez sálu. Keď Eponine otvárala dvere, nenápadne sa obzrela cez plece a pošepla Nicole: „Zelení mužíci idú za nami."

Asi dvadsať metrov od vstupu do tanečnej sály, čo bola v skutočnosti telocvičňa beauvoiskej strednej školy, stál veľký brest, jeden z mála, ktoré kedysi dopravili na Rámu zo Zeme a uchytili sa. Keď k nemu dorazili, Eponine siahla do kabelky, vytiahla cigaretu a rýchlo si ju zapálila. „Prepáč," zašepkala priateľke a rukou rozptyľovala dym.

„To je v poriadku." Len čo Nicole stíchla, zjavili sa Robin Hood a mních Tuck.

„Fíha," poznamenal Robin Hood, „naša morská panna fajčí? Nevieš, že si tým skracuješ život?"

Eponine mala na jazyku svoju obvyklú poznámku – že RV-41 ju zabije oveľa skôr než cigarety, no nechcela nadväzovať rozhovor, aby sa muži pri nich dlhšie nezdržiavali. Len sa pousmiala, poriadne si potiahla z cigarety a vyfúkla dym ponad hlavu do konárov stromu.

„Dámy, tuto s dôstojným pánom by sme vás veľmi radi

pozvali na pohárik," pokračoval Robin Hood, akoby si nevšimol, že ani jedna nezareagovala na jeho predchádzajúcu poznámku.

„Tak veru," zapojil sa mních Tuck. „Radi by sme sa dozvedeli, kto vlastne ste." Zahľadel sa na Nicole. „Som si istý, že sme sa už niekedy stretli. Váš hlas mi je povedomý."

Nicole nasilu zakašľala a rozhliadla sa. V okruhu päťdesiatich metrov stáli traja policajti.

Nie tu, pomyslela si. *Nie teraz. Nie, keď už som tak blízko.*

„Kráľovná sa necíti dobre," prehovorila Eponine. „Možno sa už aj poberieme. Ak nie, nájdeme vás, keď sa vrátime dnu."

„Som lekár," prerušil ju Robin Hood a pristúpil k Nicole. „Možno by som vám vedel pomôcť."

Nicole stuhla, pichlo ju pri srdci a znovu sa jej ťažko dýchalo. Ešte raz zakašľala a odvrátila sa od oboch mužov.

„To je hrozný kašeľ, vaše veličenstvo," zaznel známy hlas. „Radšej vás odvezieme domov."

Nicole zodvihla zrak a uvidela ďalšieho muža v zelenom. Max alias boh Neptún sa na ňu zoširoka usmieval a ani nie desať metrov od neho zbadala pristavenú buginu. Hneď sa jej uľavilo, radostne sa vrhla Maxovi okolo krku a takmer zabudla na nebezpečenstvo, ktoré striehlo všade naokolo.

„Max," povedala, no on jej priložil prst na pery.

„Obe dámy sú iste nesmierne potešené, že kráľ Neptún už dnes večer vybavil všetky svoje povinnosti," vyhlásil teatrálne, „a môže ich odviezť do svojho hradu, čo najďalej od zbojníkov a iných pochybných živlov."

Potom sa Max obrátil k obom mužom, ktorí sa na jeho výstupe očividne zabávali, hoci im práve prekazil plány na večer.

„Ďakujem, Robin. Ďakujem, otec Tuck," povedal Max, keď pomáhal dámam usadiť sa do vozidla. „Veľmi si vážim láskavú pozornosť, ktorú ste venovali mojim priateľkám."

Mních Tuck pristúpil k bugine a zjavne sa chcel ešte niečo opýtať, ale Max zabral do pedálov. „Táto noc je nocou kostýmov a tajomstiev," zvolal a zamával mu, „no my sa už nesmieme zdržiavať, more volá!"

„Bol si fantastický!“ zvolala Eponine a vybozkávala Maxa.

Nicole prikyvovala. „Tuším si sa minul povolaním, mal si byť herec a nie poľnohospodár.“

„Na strednej škole ešte v Arkansase som hral Marca Antonia,“ povedal Max a podal Nicole potápačskú masku, aby si ju upravila. „Prasce boli nadšené, keď som sa doma učil texty... *Priatelia, Rimania, krajania... vypočujte ma! Prišiel som Caesara pochovať, nie ho oslavovať.*“

Všetci traja sa rozosmiali. Stáli na malej čistinke pár metrov od brehu Shakespearovho jazera. Stromy a husté krovie ich ukrývali pred neďalekou cestou aj cyklistickým chodníkom.

Max zdvihol tlakovú fľašu a pomohol ju Nicole upevniť na chrbát.

„Takže, si pripravená?“ spýtal sa. Nicole prikývla.

„Robotky ťa počkajú pri úkryte,“ povedal Max. „A mám ti povedať, aby si neklesala príliš rýchlo. Už si sa dlho nepotápala.“

Nicole hodnú chvíľu mlčala.

„Neviem, ako vám obom poďakovať,“ povedala napokon rozpačito. „Nenapadá mi nič vhodné a dostatočné.“

Eponine pristúpila k Nicole a objala ju.

„Dávaj na seba pozor, priateľka moja,“ povedala. „Máme ťa veľmi radi.“

„Aj ja,“ dodal Max zachrípnuto a tiež ju objal.

Keď Nicole cúvala do jazera, obaja jej mávali na rozlúčku. Po lícach jej tiekli slzy a zlievali sa na spodku masky. Keď jej voda siahala po pás, naposledy im odmávala.

Voda bola chladnejšia, než čakala. Vedela, že odkedy si kolonisti v Novom Edene začali sami spravovať počasie, teplotné výkyvy boli oveľa výraznejšie, ale neuvedomila si, že zmeny v poveternostných vzorcoch mali vplyv aj na teplotu vody v jazere.

Nicole vyrovnala vztlak v žakete, aby spomalila klesanie. *Neponáhľaj sa*, pripomínala si. *A zachovaj pokoj. Máš pred sebou dlhú štreku.*

Jana a Eleonóra s ňou zodpovedne drilovali celý postup, ako nájsť dlhý tunel, ktorý vedie popod múry biotopu. Zapla baterku a zahľadela sa na akvakultúrnu chovnú stanicu po svojej ľavici. *Tristo metrov smerom do stredu jazera, kolmo na zadnú stenu lososej farmy*, opakovala si. *Drž sa v hĺbke dvadsať metrov, kým pod sebou neuvidíš betónovú plošinu*.

Plávala pozvoľne, no aj tak jej rýchlo začali ubúdať sily. Našla betónovú plošinu, klesla o ďalších pätnásť metrov, pričom pozorne kontrolovala stav všetkých prístrojov, až napokon narazila na jednu z ôsmich veľkých čerpacích staníc, ktoré udržiavali obeh vody v jazere. Vchod do tunela sa mal nachádzať pod jedným z týchto veľkých motorov. Nehľadal sa jej ľahko, neustále ho míňala, lebo čerpací komplex medzičasom nanovo husto obrástol.

Tunel tvoril valec s priemerom štyri metre a bol plný vody. Do pôvodného návrhu biotopu ho zaradili ako núdzovú únikovú trasu na Richardovo naliehanie; ako skúsený inžinier vždy počítal aj s nepredvídanými okolnosťami. Od brehu Shakespearovho jazera po výstup na Centrálnej planine za múrmi biotopu bolo treba preplávať približne kilometer. Vchod do tunela Nicole hľadala o desať minút dlhšie, než bolo v pláne, a do posledného úseku vyplávala už poriadne vyčerpaná.

Počas dvoch rokov vo väzení sa jej pohyb obmedzoval na chôdzu, sed-ľahy a kľuky, no cvičeniu sa nevenovala ktovieako pravidelne. Jej starnúce svaly už neboli schopné uniesť také extrémne zaťaženie a pri plávaní tunelom trikrát dostala kŕč do nohy. Zakaždým sa ho usilovala prekonať, šliapala vodu na mieste, nútila sa uvoľniť, až kým nepoľavil. Postupovala veľmi pomaly. Ku koncu sa začala obávať, že jej dôjde vzduch ešte pred východom z tunela.

Posledných sto metrov ju už nesmierne bolelo celé telo. Ruky odmietali pretláčať vodu, nohy už nevládali vykopávať a vtedy ju začalo pichať v hrudi. Tupá, znepokojujúca bolesť neustupovala, ani keď hĺbkomer naznačil, že tunel sa mierne dvíha.

Keď napokon Nicole doplávala na koniec a v malej podzemnej miestnosti, kde bolo už iba pol metra vody, sa postavila na

nohy, takmer sa hneď aj zviezla na podlahu. Chvíľu sa márne pokúšala stabilizovať dych a tep a nevládala ani nadvihnúť kovový poklop nad hlavou. Zľakla sa, že jej telo od vyčerpania úplne vypovie službu, a tak sa rozhodla zostať v tuneli a krátko si zdriemnuť.

Prebrala sa o dve hodiny, keď nad sebou začula čudné klepotanie. Postavila sa priamo pod poklop a pozorne načúvala. Počula hlasy, no nerozumela, čo hovoria. *Čo sa tam deje?* zamýšľala sa a srdce jej bilo ako život. *Ak ma našla polícia, prečo jednoducho neotvoria poklop?*

Nicole sa potichu a potme presunula k potápačskému výstroju, zloženému pri náprotivnej stene. Vtom ktosi rázne zabúchal na poklop. „Nicole, si tam?“ ozvala sa robotka Jana. „Ak áno, ihneď sa ozvi. Máme tu pre teba teplé oblečenie, ale nemáme dosť sily na otvorenie poklopu.“

„Áno, som tu,“ vyhŕkla s úľavou. „Vyštverám sa von, len čo sa bude dať.“

V Rámovi sa teplota pohybovala iba pár stupňov nad bodom mrazu a v ostrom mrazivom vzduchu premočenú Nicole striasalo od zimy. Celých osemdesiat temných metrov k úkrytu s jedlom a suchým oblečením drkotala zubami.

Keď trojica dorazila k zásobám, robotky Nicole nariadili, aby si obliekla uniformu, ktorú jej tam nechali Ellie s Eponine. Prekvapilo ju to, a tak jej vysvetlili, že do New Yorku sa dá dostať jedine cez druhý biotop. „Ak nás náhodou zastavia,“ povedala Eleonóra, keď už bezpečne sedela vo vrecku Nicolinej košele, „vo vojenskej uniforme človek vždy ľahšie vykľučkuje z problémov.“

Nicole si natiahla dlhú bielizeň a uniformu, a keď už jej nebola zima, prihlásil sa o slovo obrovský hlad. Pustila sa do zásob, ktoré jej pripravila Eponine, a popritom ukladala všetky ostatné predmety z plachty do vaku, ktorý si priniesla pod potápačským žaketom.

Pri vstupe do druhého biotopu nastal problém. Nicole s robotkami vo vrecku košele cestou cez Centrálnu planinu nestretli ani živú dušu, no pri vstupe do priestoru, ktorý kedysi obývali

lietavce a sesílie, stála stráž. Eleonóra vybehla na prieskum a priniesla správu o tejto prekážke. Trojica zastala tristo až štyristo metrov od hlavnej spojnice medzi biotopmi.

„To bude nové bezpečnostné opatrenie po tvojom úteku," skonštatovala Jana. „Doteraz sme vždy prešli bez najmenších problémov."

„Iní cesta dnu nevedie?" spýtala sa Nicole.

„Nie, tu bola nasadená pôvodná sonda," odpovedala Eleonóra. „Odvtedy to tu, samozrejme, výrazne rozšírili a ponad priekopu postavili most, aby sa jednotky mohli rýchlo presúvať. Nie sú tu však nijaké iné vstupy."

„A za Richardom do New Yorku sa dá dostať jedine cez tento biotop?"

„Presne tak," zapojila sa Jana.

„Tá obrovská sivá bariéra na juhu, myslím tú niekoľkokilometrovú stenu druhého biotopu, zabraňuje akémukoľvek pohybu do a zo severného polovalca Rámu. Teoreticky by sa dalo preletieť ponad ňu, keby sme mali lietadlo schopné vystúpiť do výšky dvoch kilometrov a šikovného pilota. Lenže nemáme ani jedno. A okrem toho Richard počíta s tým, že prejdeme cez biotop."

Veľmi dlho čakali v tme a zime. Jedna robotka pravidelne chodila skontrolovať vstup, no stráž tam bola stále. Nicole bola čoraz unavenejšia a podráždenejšia. „Pozrite," povedala napokon, „nemôžeme tu zostať naveky. Musí existovať nejaká iná možnosť."

„Nemáme údaje o nijakom alternatívnom či núdzovom postupe v takejto situácii," zareagovala Eleonóra. Nicole to pripomenulo, že sú to predsa len iba roboty.

Vyčerpaná si na chvíľu zdriemla a snívalo sa jej, že leží nahá na obrovitánskej ľadovej kocke, z oblohy na ňu útočia lietavce a na ľade okolo nej čosi zborovo skandujú stovky malých robotov ako Jana a Eleonóra.

Prebudila sa o niečo sviežejšia a vymysleli nový plán. Rozhodli sa, že ostanú na mieste, kým sa premávka do druhého biotopu na chvíľku neupokojí, a robotky potom odlákajú stráž, aby

Nicole mohla vkĺznuť dnu. Potom má obozretne prejsť cez most a vydať sa doprava pozdĺž priekopy. „Počkaj na nás v malom výbežku zhruba tristo metrov od mosta," povedala jej Eleonóra.

O dvadsať minút Jana s Eleonórou vyvolali pri múre asi päťdesiat metrov od vstupu veľký rozruch. Stráž opustila stanovište a išla preskúmať, čo je to za hluk, a Nicole zatiaľ nepozorovane vnikla do biotopu. Na vnútornej strane múra sa tiahlo dlhokánske schodisko, vlnilo sa hore-dole a klesalo niekoľko stoviek metrov od vstupu až na úroveň širokej priekopy obopínajúcej celý biotop. Na schodisku boli v pravidelných rozstupoch svetlá a pár ďalších Nicole videla aj na moste pred sebou, celkovo však bolo osvetlenie len veľmi chabé. Zdúpnela, keď zbadala, že oproti nej po schodoch vystupujú dvaja robotníci, no obišli ju bez povšimnutia. V tej chvíli bola veľmi vďačná za uniformu.

Kým čakala na okraji priekopy, zahľadela sa do neznámeho biotopu a usilovala sa v ňom nájsť tie fascinujúce útvary, ktoré jej opisovali robotky: obrovskú hnedú valcovú stavbu, ktorá sa týčila do výšky tisícpäťsto metrov a kedysi v nej sídlili celé kolónie lietavcov aj sesílií, veľkú guľu s tienidlom, ktorá visela zo stropu biotopu ako zdroj svetla, a prstenec záhadných bielych budov pozdĺž kanála, ktorý obkolesoval celý valec.

Guľa s tienidlom už celé mesiace nesvietila – odkedy do ríše lietavcov a sesílií prvýkrát násilne prenikli ľudia. Nicole videla len drobné svetielka, roztrúsené ďaleko od seba, a bolo zjavné, že ich do biotopu umiestnili ľudskí votrelci. Aj preto sa jej podarilo rozpoznať iba neurčitú siluetu obrovského valca, tieň s rozmazanými obrysmi. *Musela to byť nádhera, keď sem Richard vstúpil po prvý raz*, pomyslela si a hlboko na ňu zapôsobilo, že je na mieste, ktoré ešte donedávna patrilo inému inteligentnému druhu. *A tak aj tu*, pokračovala v duchu, *rozširujeme svoju nadvládu a dupeme po všetkých formách života, ktoré nie sú také silné ako my*.

Na Eleonóru s Janou musela čakať o niečo dlhšie a potom sa spoločne vydali pozdĺž priekopy. Jedna z robotiek vždy kráčala popredu, kontrolovala cestu a dávala pozor, aby neprišli

do kontaktu s nijakými ľuďmi. V časti biotopu, ktorá pripomínala pozemskú džungľu, musela Nicole dvakrát nehybne vyčkávať, kým po ceste naľavo od nej prejde skupina vojakov alebo robotníkov. V oboch prípadoch so záujmom skúmala nové a zvláštne rastliny naokolo. Dokonca narazila na tvora, ktorý pripomínal kríženca pijavice a dážďovky – pokúšal sa vliezť do jej pravej čižmy, a tak si ho zo zvedavosti vložila do vrecka, aby si ho neskôr mohla lepšie prezrieť.

Keď napokon dorazili na dohodnuté miesto stretnutia, od jej ponoru do Shakespearovho jazera uplynulo už takmer tridsaťdva hodín. Nachádzali sa na opačnej strane druhého biotopu, ďaleko od vstupu, v najmenej obývanej oblasti. Krátko po ich príchode na hladinu vyplávala ponorka. Na jej boku sa otvoril poklop a Richard Wakefield sa s obrovským úsmevom na zarastenej tvári ponáhľal v ústrety svojej milovanej manželke. Nicole sa v jeho náruči celá rozochvela od šťastia.

5

Všetko jej pripadalo dôverne známe. Okrem neporiadku, ktorý sa okolo Richarda nahromadil za mesiace života osamote, a zmeny detskej izby na obydlie pre dve lietavčie mláďatá vyzeral New York rovnako, ako keď Nicole a Richard s deťmi a Michael O'Toole pred rokmi opúšťali Rámu.

Richard odstavil ponorku v prírodnom kotvisku na juhu ostrova, ktoré nazýval Prístav.

„Kde si zohnal ponorku?" vyzvedala Nicole, keď kráčali k nore.

„Bol to dar," odvetil Richard. „Alebo si to aspoň myslím. Najvyšší veliteľ lietavcov mi ukázal, ako sa ovláda, vytratil sa a ponorka tu ostala."

Pre Nicole to bol veľmi zvláštny pocit, prechádzať sa po New Yorku. Aj v tme jej mrakodrapy živo pripomínali roky, ktoré na tomto záhadnom ostrove uprostred Valcového mora strávila.

„Koľko rokov uplynulo, odkedy sme odišli z New Yorku?“ opýtala sa, keď vošli do nory.

„Na to neviem presne odpovedať...“ Richard pokrčil plecami. „Absolvovali sme dva medzihviezdne lety relativistickou rýchlosťou. Ak nepoznáme presný rýchlostný profil, nedá sa urobiť správna časová korekcia.“

O niečo neskôr Nicole ešte stále premýšľala o tajoch relativity, keď Richard opäť prehovoril: „Na Rámovi sa robia jedine také úpravy, ktoré sú nevyhnutné na nasledujúcu misiu. Takže tu sa nič nezmenilo. Čierna obrazovka je stále v bielej izbe aj s našou starou klávesnicou. Zadávanie požiadaviek Rámčanom, alebo ako máme svojich hostiteľov nazývať, tiež funguje rovnako.“

„A čo ostatné nory? Bol si sa pozrieť aj tam?“

„Z lietavčej nory je hrobka. Prešiel som ju niekoľkokrát. Raz som opatrne vošiel aj do oktopavúčej, ale došiel som iba po tú kruhovú kavernu, z ktorej vedú štyri tunely...“

Nicole sa rozosmiala. „Tie, čo sme volali en-ten-ti-ki?“

„Áno,“ pokračoval Richard. „Ale necítil som sa tam dobre. Nenarazil som síce na nič konkrétne, no aj tak som mal pocit, že nora je stále obývaná. A že oktopavúky, alebo čo to tam vlastne žije, pozorujú každý môj pohyb.“ Tentoraz sa rozosmial on. „A ver či never, zároveň ma trápilo, čo by bolo s Timkom a Tamkou, keby som sa z nejakého dôvodu nevrátil.“

Nicolino prvé stretnutie s Timkom a Tamkou, dvojicou lietavčích mláďat, o ktoré sa Richard staral od ich narodenia, stálo skutočne za to. Richard na detskej izbe namontoval polovičné dvere, a keď odchádzal za Nicole do druhého biotopu, starostlivo ich zavrel. Keďže tieto vtákovité stvorenia ešte nevedeli lietať, počas Richardovej neprítomnosti ostali v bezpečí izby. Len čo však začuli v nore jeho hlas, začali pišťať a džavotať. Škriekali, aj keď už otvoril dvere a obe ich vzal do náručia.

„Vravia,“ zakričal Richard na Nicole v tom hurhaji, „že som ich nemal nechávať osamote.“

Nicole sledovala, ako mláďatká naťahujú krky k Richardovej tvári, a len sa smiala a smiala. Piskot a džavot miestami utíchal,

len keď sa spodkom zobáčikov nežne obtierali o jeho zarastené líca. Lietavce boli ešte malé, v stoji mali približne sedemdesiat centimetrov, ale vďaka dlhým krkom pôsobili oveľa väčšie.

Nicole s obdivom sledovala, ako sa manžel dôkladne stará o svojich mimozemských zverencov. Upratal, čo našpinili, ubezpečil sa, že majú dosť čerstvej stravy a vody, a dokonca skontroloval, či sú ich kvázi slamené peliešky v kúte dostatočne mäkké. *Prešiel si riadny kus cesty, Richard Wakefield*, pomyslela si pri spomienke na to, ako neochotne sa pred rokmi venoval tým najbežnejším každodennostiam spojených s rodičovstvom. Jeho otvorená náklonnosť k tým nemotorným mláďatám ju hlboko dojímala. *Je možné*, dumala, *že každý z nás v sebe nosí takúto nezištnú lásku? A že sa k nej musíme prepracúvať cez všetky tie prekážky, ktoré nám do cesty kladie dedičnosť a prostredie?*

V jednom kúte bielej izby Richard uskladnil štyri manna melóny a odrezok sesílie. Nicole povedal, že od svojho príchodu do New Yorku ani na melónoch, ani na tkanive odrezku nepostrehol nijakú zmenu. „Možno melóny vedia dlho vydržať nečinne, tak ako semená," podotkla Nicole po Richardovom výklade o zložitom životnom cykle prísavných sesilných tvorov.

„To mi napadlo tiež," zareagoval Richard. „Prirodzene, nemám ani potuchy o tom, v akých podmienkach melóny klíčia. Je to veľmi zvláštny a komplikovaný druh. Vôbec by ma neprekvapilo, keby ten proces nejako riadil ten sesilný kúsoček."

V prvý spoločný večer sa Richard natrápil, kým mláďatá uložil spať. „Boja sa, že znovu odídem," objasňoval po návrate do bielej izby, keď im Tamka a Timko zúrivým škrekotom už tretíkrát prerušili večeru. Nakoniec naprogramoval Janu s Eleonórou, aby lietavčeky zabavili, inak by sa mu nepodarilo svojich mimozemských zverencov upokojiť a stráviť chvíľku osamote s Nicole.

Milovali sa pomaly a nežne. Richard sa jej pri vyzliekaní zdôveril, že si nie je istý, ako bude... Nicole ho však ubezpečila,

že na jeho výkone alebo nevýkone vôbec nezáleží. Bude pre ňu nekonečný pôžitok už len cítiť jeho telo vedľa svojho a akékoľvek skutočné milostné vzrušenie bude iba krásnym bonus. Prirodzene, ihneď sa zladili, ako keď sa milovali prvýkrát.

Po pokojnom akte lásky sa len mlčky držali za ruky. Nicole zaspala dokonale šťastná.

Prvý raz v živote sa nemuseli s ničím a nikam ponáhľať. Každý večer sa donekonečna rozprávali, niekedy dokonca aj pri milovaní. Richard rozpovedal Nicole o svojom detstve a dospievaní oveľa viac než kedykoľvek predtým. Zdôveril sa jej so svojimi najmučivejšími spomienkami na násilného otca i s bolestnými podrobnosťami o nešťastnom manželstve so Sarah Tydingsovou.

„Teraz si uvedomujem, že Sarah a otec boli v niečom zásadnom veľmi podobní," povedal raz v noci. „Ani jeden z nich mi nebol schopný prejaviť uznanie, po ktorom som tak zúfalo túžil, a zároveň obaja kdesi vnútri tušili, že sa oň aj naďalej budem usilovať, aj keby som sa mal vzdať všetkého ostatného v živote."

Nicole sa mu prvýkrát zverila so svojím dramatickým, štyridsaťosemhodinovým románikom s princom z Walesu krátko po tom, ako získala zlatú olympijskú medailu. Priznala sa mu tiež, že sa zaňho túžila vydať a zdrvilo ju, keď pochopila, že pre princa ako kandidátka na anglickú kráľovnú neprichádza do úvahy najmä pre farbu pleti. Richarda jej príbeh hlboko zaujal a vôbec sa nezdalo, že by sa cítil ohrozený alebo žiarlil.

Dozrel, pomyslela si Nicole o pár večerov neskôr, keď jej manžel dokončoval pravidelný večerný rituál a ukladal spať mláďatá. „Drahý," oslovila ho, keď za ňou prišiel do spálne v nore, „chcem ti povedať ešte niečo. Čakala som na správnu chvíľu..."

„Ááách!" Richard predstieral, že sa mračí. „To znie vážne... Dúfam, že to nebude nadlho, mal som totiž s tebou na dnešný večer istý plán..."

Prešiel miestnosťou a začal ju bozkávať. „Prosím ťa, Richard, teraz nie," povedala a nežne ho odstrčila. „Je to pre mňa veľmi dôležité."

Richard odstúpil na pár krokov. „Keď som si myslela, že ma popravia," pomaly spustila Nicole, „uvedomila som si, že všetky osobné záležitosti mám vyriešené okrem dvoch. Ostalo pár vecí, ktoré som chcela povedať tebe a Katie, a od policajta, ktorý ma oboznamoval s priebehom popravy, som si aj vypýtala papier a pero, aby som napísala dva posledné listy."

Na chvíľu sa odmlčala, akoby hľadala tie správne slová. „Počas tých desivých dní som si vôbec nevedela spomenúť," pokračovala, „či som ti vôbec niekedy dostatočne jasne povedala, aká som šťastná, že sme boli životnými partnermi... A takisto som nechcela zomrieť bez toho..."

Opäť sa odmlčala, zrakom prebehla po miestnosti a potom sa znovu zahľadela Richardovi do očí. „Tým posledným listom som chcela vyriešiť ešte jednu vec. V tej chvíli sa mi zdalo nevyhnutné život kompletne uzavrieť, aby som z tohto sveta odchádzala bez podlžností... Richard, chcela som sa ti ospravedlniť za to, ako necitlivo som sa zachovala, keď sme ty, Michael a ja... Bola to chyba, že som tak skoro išla znovu za Michaelom, keď som sa bála, že..."

Zhlboka sa nadýchla. „Mala som viac veriť," povedala. „Patricka a Benjyho by som za nič na svete nevymenila, ale viem, že som príliš ľahko podľahla osamelosti. Kiežby..."

Richard jej na pery priložil prst a nežne prehovoril: „Nemusíš sa ospravedlňovať, Nicole. Viem, že si ma vždy ľúbila."

Ich jednoduchá existencia prebiehala v pokojnom režime. Ráno sa prechádzali po New Yorku, zvyčajne sa držali za ruky a nanovo spoznávali každý kút svojho ostrovného domova, v ktorom sa už raz predtým udomácnili. Teraz bola stále tma a mesto vyzeralo inak. Záhadné mrakodrapy, ktorých detaily mali nezmazateľne vryté do pamäti, osvetľovali iba lúče ich bateriek.

Často sa prechádzali po mestských hradbách a hľadeli na vody Valcového mora. V jedno ráno strávili niekoľko hodín

na mieste, kde pred mnohými rokmi zverili svoje životy trom lietavcom. Spoločne spomínali na strach aj vzrušenie v okamihu, keď ich tie obrovské vtáčie tvory zdvihli do vzduchu, aby ich preniesli cez more.

Nicole odjakživa potrebovala viac spánku než jej muž a vždy popoludní si chvíľku zdriemla. Richard zatiaľ cez kávesnicu objednával od Rámčanov ďalšie jedlo či zásoby, brával mláďatá na vzduch, aby sa trochu hýbali, alebo pracoval na jednom zo svojich nespočetných projektov rozložených po celej nore. Po príjemnej večeri ležali vedľa seba a celé hodiny sa rozprávali, potom sa milovali alebo rovno zaspali. Rozoberali všetko možné: Orla, Rámčanov, existenciu Boha, politiku v Novom Edene, najrôznejšie knihy a hlavne svoje deti.

Donekonečna sa vedeli rozprávať o Ellie, Patrickovi, Benjym či o Simone, ktorú už dlhé roky nevideli, no dlhšia konverzácia o Katie bola pre Richarda veľmi ťažká. Ustavične si vyčítal, že na svoju najobľúbenejšiu dcéru nebol v detstve prísnejší, a jej nezodpovedné správanie v dospelosti pripisoval svojej prílišnej zhovievavosti. Nicole ho upokojovala a utešovala, pripomínala mu, že v Rámovi žili v skutočne neobvyklých podmienkach a napokon ani vo svojom predchádzajúcom živote sa nemal ako pripraviť na riadnu rodičovskú výchovu a disciplínu.

Keď sa raz Nicole prebrala zo svojho poobedného spánku, začula, ako si Richard na chodbe čosi mrmle. Zo zvedavosti vstala a potichu podišla k izbe, v ktorej mal kedysi spálňu Michael O'Toole. Zastala vo dverách a sledovala, ako Richard doťahuje posledné úpravy na veľkom modeli, ktorý zaberal väčšinu miestnosti.

„Voilà!" vyhlásil a obrátil sa, aby dal najavo, že počul Nicole prísť. „Na cenu za dizajn to nebude," uškrnul sa a kývol smerom k modelu, „ale celkom obstojne znázorňuje našu časť vesmíru a rozhodne som získal dosť podnetov na premýšľanie."

Väčšinu podlahy pokrývala obdĺžniková plošina a na dvadsiatich miestach na nej boli zapichnuté tenké zvislé tyče rôznej

výšky. Na hornom konci každej z nich sa nachádzala aspoň jedna farebná guľa predstavujúca hviezdu.

Tyč v strede modelu so žltou guľou na špici vytŕčala asi meter a pol nad plošinu. „Toto je, samozrejme, naše Slnko," vysvetľoval Richard Nicole. „A tu v tomto kvadrante sme my, alebo teda Ráma, približne v štvrtinovej vzdialenosti medzi Slnkom a našou najbližšou podobnou hviezdou Tau Ceti... Sírius je tu vzadu... tam sme boli vtedy vo vesmírnom uzle..."

Nicole obchádzala model hviezdneho susedstva Slnka a Richard pokračoval vo výklade: „V okruhu dvanásť a pol svetelného roka od nášho domova sa nachádza dvadsať rôznych hviezdnych sústav, vrátane šiestich binárnych a jedného tripletu, nášho najbližšieho suseda v súhvezdí Centaurus. Všimni si, že tri hviezdy Alfa Centauri sú jediné vnútri okruhu, ktorý tvorí táto guľa s polomerom päť svetelných rokov."

Richard ukázal na tri samostatné gule predstavujúce trojhviezdu Alfa Centauri. Každá mala inú veľkosť aj farbu. Vzájomne boli prepojené tenkými drôtmi a upevnené na špici zvislej tyče vnútri otvorenej drôtenej gule so stredom v Slnku a označenej veľkým číslom 5.

„Keď som tu trávil dlhé dni osamote, často som sa zamýšľal nad tým, prečo Ráma postupuje práve týmto smerom. Máme nejaký konkrétny cieľ? Vyzerá to tak, pretože naša dráha sa od počiatočného zrýchlenia nezmenila. A ak smerujeme na Tau Ceti, čo tam nájdeme? Ďalší vesmírny uzol? Alebo sa tam za ten čas presunul ten náš?"

Richard stíchol. Nicole prešla na okraj modelu a natiahla ruky k dvojici červených hviezd na špici trojmetrovej tyče. „Predpokladám, že dĺžku tyčí si menil, aby si plnohodnotne znázornil trojrozmerný vzťah všetkých týchto hviezd," prehovorila.

„Áno. Dvojhviezda, ktorej sa dotýkaš, sa nazýva Struve 2398." Richard znel, ako keby čítal z encyklopédie. „Majú veľmi vysokú deklináciu a sú niečo cez desať svetelných rokov od Slnka."

Keď zbadal, ako sa Nicole uškrnula, zasmial sa sám na sebe, podišiel k nej a chytil ju za ruku. „Poď, ukážem ti niečo vskutku zaujímavé."

Prešli na druhú stranu modelu a zastali tvárou k Slnku, na polceste medzi hviezdami Sírius a Tau Ceti. „Nebolo by to úžasné, keby sa náš uzol naozaj presunul," povedal Richard vzrušene, „a uvidíme ho znova tu, na opačnej strane našej slnečnej sústavy?"

Nicole sa zasmiala. „Pravdaže," povedala, „ale nemáme absolútne žiadny dôkaz..."

„Ale máme mozog a predstavivosť," prerušil ju. „A Orol nám povedal, že uzol sa presúvať vie. Proste si myslím, že..." Richard sa zasekol uprostred vety a mierne zmenil tému.

„Nikdy si sa nezamýšľala nad tým, akou cestou sa vydal Ráma, keď sme uzol opustili a prespali celé tie roky? Povedzme, že lietavce a sesílie vyzdvihli niekde tu, možno v okolí dvojhviezdneho Prokyóna, alebo dokonca tu, okolo hviezdy Epsilon Eridani, aj tá pokojne mohla byť na našej trajektórii. Vieme, že v súhvezdí Eridanus sú planéty. Pri významnom zlomku rýchlosti svetla sa mohol Ráma úplne jednoducho otočiť a vrátiť k Slnku..."

„Počkaj," zastavila ho Nicole. „V tejto téme máš obrovský náskok. Čo keby sme si to prešli pekne po poriadku?" Usadila sa do tureckého sedu v strede plošiny pri červenej guli na kratučkej tyči. „Ak tvoju hypotézu chápem správne, našou aktuálnou cieľovou destináciou je Tau Ceti."

Richard prikývol. „Trajektória je až príliš presná na to, aby to mohla byť náhoda. K Tau Ceti dorazíme približne za pätnásť rokov a myslím, že tam sa tento náš experiment skončí."

Nicole si vzdychla. „Už teraz som stará," povedala. „Dovtedy, ak sa vôbec dožijem, budem už vysušená ako slivka... Len tak zo zvedavosti, čo si myslíš, že sa s nami stane, keď sa, ako vravíš, náš ‚experiment skončí'?"

„Nuž, práve nato potrebujeme predstavivosť. Mám podozrenie, že nás z Rámu vyložia, ale čo s nami bude potom, je doslova kdesi vo hviezdach... Predpokladám, že náš osud bude nejakým spôsobom závisieť od toho, čo za ten čas vypozorujú."

„Takže súhlasíš so mnou, že Orol a jeho kamoši nás tam z uzla v jednom kuse sledujú?"

„Jednoznačne! Toľko do tohto projektu investovali, tak som si istý, že monitorujú všetko, čo sa na Rámovi deje. Priznávam, prekvapilo ma, že nás tu len tak nechali a vôbec do ničoho nám nezasahovali, no to asi bude ich metóda."

Nicole chvíľku mlčala. Bezmyšlienkovite sa pohrávala s červenou guľou vedľa seba, ktorá podľa Richardovho výkladu predstavovala hviezdu Epsilon Indi. „Sudca vo mne," povedala pochmúrne, „má dosť obavy o to, čo si o nás asi vyvodí rozumný mimozemšťan na základe nášho správania v Novom Edene."

Richard pokrčil plecami. „Na Rámovi sme sa nesprávali o nič horšie ako po stáročia na Zemi. Okrem toho si nemyslím, že akýkoľvek skutočne vyspelý mimozemšťan by vynášal takéto subjektívne súdy. Ak Rámčania vesmírnych cestovateľov pozorujú už desiatky tisíc rokov, ako naznačil Orol, jednoznačne si už vyvinuli kvantitatívnu metrológiu na posúdenie všetkých aspektov civilizácií, s ktorými prídu do kontaktu. Nepochybne je pre nich smerodajnejšia naša presná podstata a to, čo znamená v nejakom širšom zmysle, než to, či sme dobrí alebo zlí."

„Asi máš pravdu," pritakala Nicole smutne. „Ale deprimuje ma, že náš druh ako taký sa správa tak barbarsky, a to aj napriek tomu, že takmer s istotou vieme, že nás niekto pozoruje." Odmlčala sa a ďalej premýšľala. „Takže podľa teba sa naša dlhá interakcia s Rámčanmi, ktorá sa začala tou prvou vesmírnou loďou pred vyše sto rokmi, chýli ku koncu?"

„Podľa mňa áno," odvetil Richard. „Niekedy v budúcnosti, možno keď dorazíme k Tau Ceti, sa naša časť experimentu uzavrie. Predpokladám, že keď sa všetky údaje o tvoroch, čo aktuálne žijú v Rámovi, zadajú do Veľkej galaktickej databázy, loď vyprázdnia. A ktovie, možno sa potom tento obrovský vesmírny valec vynorí v inej planetárnej sústave, kde žijú iné druhy schopné vesmírnych letov, a začne sa nový cyklus."

„A to nás vracia k mojej predchádzajúcej otázke, na ktorú si mi vlastne neodpovedal... Čo potom bude s nami?"

„Možno nás či našich potomkov pošlú na pomalú cestu

späť na Zem. Alebo nás uznajú za zbytočných a zlikvidujú, len čo zozbierajú všetky údaje."

„Ani jedna z týchto možnosti neznie veľmi lákavo," skonštatovala Nicole. „A musím povedať, že hoci si tiež myslím, že smerujeme k Tau Ceti, zvyšok tvojej hypotézy mi znie len ako vykonštruovaná domnienka."

Richard sa usmial. „Veľa som sa od teba naučil, Nicole. Všetko ostatné v mojej hypotéze je intuitívne. Pripadá mi to tak správne na základe všetkého, čo som sa o Rámčanoch dozvedel."

„Ale nebolo by jednoduchšie predstaviť si, že Rámčania proste majú po celej galaxii rozsiate medzistanice a dve najbližšie k nám sú pri Síriu a Tau Ceti?"

„Určite," súhlasil Richard, „no niečo mi vraví, že je to nepravdepodobné. Uzol je geniálny inžiniersky výtvor! Keby v galaxii existovali podobné zariadenia každých povedzme dvadsať svetelných rokov, museli by ich byť miliardy... A ak si spomínaš, Orol jednoznačne povedal, že uzol sa hýbe."

Nicole v duchu uznala, že z takej fascinujúcej konštrukcie ako uzol sa pravdepodobne hocako ohromným vesmírnym montážnym procesom nevyrábajú miliardy duplikátov. Richardova hypotéza dávala zmysel. *Ale je to smutné*, prebleskло jej mysľou, *že náš záznam v galaktickej databáze bude obsahovať toľko negatívnych informácií.*

„A ako do tvojho scenára zapadajú lietavce, sesílie a naši oktopavúčí priatelia?" opýtala sa vzápätí. „Sú len časťou experimentu spoločne s nami? A ak áno, chceš povedať, že na palube je aj kolónia oktopavúkov, len sme sa s nimi doteraz nestretli?"

Richard opäť súhlasne prikývol. „To je môj nevyhnutný záver. Ak v záverečnej fáze každého experimentu pozorujú reprezentatívne vzorky vesmírnych cestovateľov, tak je logické, že tu sú aj oktopavúky. Nervózne sa zasmial. „Možno sú tu teraz s nami dokonca aj niektorí z našich starých priateľov z Rámu II."

„To sú fakt príjemné predstavy pred spaním," pousmiala sa Nicole. „Ak je to pravda, tak najbližších pätnásť rokov